C/2025/1023

27.2.2025.

P9_TA(2024)0131

Eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošana un izdarīšana

Eiropas Parlamenta 2024. gada 12. marta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu un izdarīšanu (Zaļuma norāžu direktīva) (COM(2023) 0166 – C9-0116/2023 – 2023/0085(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(C/2025/1023)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2023)0166),

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 114. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija Parlamentam ir iesniegusi priekšlikumu (C9-0116/2023),

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,

— ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([1]),

— ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas un Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas kopīgās apspriedes, kas rīkotas saskaņā ar Reglamenta 58. pantu,

— ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas ziņojumu un Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas atzinumu (A9-0056/2024),

1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;

2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;

3. uzdod priekšsēdētājai Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

([1]) OV C 293, 18.8.2023., 86. lpp.

P9_TC1-COD(2023)0085

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2024. gada 12. martā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/... par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu un izdarīšanu (Zaļuma norāžu direktīva)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ([1]),

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Zaļuma un ilgtspējas norādes ir kļuvušas par konkurētspējas faktoru, jo***, pieaugot patērētāju interesei,*** videi draudzīgi produkti uzrāda lielāku izaugsmi nekā standarta produkti. Ja iekšējā tirgū piedāvātās un iepirktās preces un pakalpojumi nav tik videi draudzīgi, kā norādīts, tiek maldināti patērētāji, bremzēta zaļā pārkārtošanās un traucēta negatīvās vidiskās ietekmes mazināšana. Zaļo tirgu potenciāls nav pilnvērtīgi atraisīts. Ar valstu tiesību aktiem vai privātām iniciatīvām noteiktās atšķirīgās prasības attiecībā uz vidiskuma norādēm ir nasta uzņēmumiem, kas nodarbojas ar pārrobežu tirdzniecību, jo tiem katrā dalībvalstī nākas ievērot atšķirīgas prasības. Tas ietekmē to spēju darboties iekšējā tirgū un izmantot tā priekšrocības. Tajā pašā laikā tirgus dalībniekiem ir grūtības saprast, kuras vidiskuma norādes ir uzticamas, un iekšējā tirgū pieņemt optimālus pirkšanas lēmumus. Tirgū savairojoties dažādiem marķējumiem un aprēķina metodēm, patērētājiem, uzņēmumiem, investoriem un ieinteresētajām personām ir grūti saprast, vai norādēm var ticēt. **[Gr. 1]**

(2) Ja vidiskuma norādes nav uzticamas, salīdzināmas un verificējamas, patērētāji un citi tirgus dalībnieki nevar ar saviem pirkšanas lēmumiem pilnvērtīgi atalgot labāku vidisko sniegumu. Tāpat uzticamas, salīdzināmas un verificējamas informācijas trūkums slāpē stimulus šo vidisko sniegumu optimizēt, kas parasti turklāt nestu efektivitātes pieaugumus un izmaksu aiztaupījumus uzņēmumiem visā piegādes ķēdē. Šīs sekas saasina visam iekšējam tirgum kopīga atsauces standarta trūkums un no tā izrietošās neskaidrības.

(3) Vidiskuma norādēs iekļautās vidiskās informācijas lietotājiem (patērētājiem, uzņēmumiem, investoriem, publiskās pārvaldes iestādēm, NVO) uzticamības, salīdzināmības un verificējamības trūkums raisa šaubas par to, vai vidiskajai informācijai var uzticēties, un neskaidrības, kā interpretēt nevienveidīgus, pretrunīgus vēstījumus. Tas kaitē patērētājiem un citiem tirgus dalībniekiem, jo tiem var sanākt produktu vai darījumu izvēlēties, nevilšus balstoties uz maldinošu informāciju.

(4) Tāpēc vidiskuma norāžu regulējums ir jāsaskaņo vēl pilnīgāk. Šāda saskaņošana stiprinās ilgtspējīgāku produktu un tirgotāju tirgu, paverot iespēju izvairīties no tirgus sadrumstalotības atšķirīgu valsts pieeju dēļ. Tā turklāt kļūs par etalonu, kas varēs orientēt visas pasaules pārkārtošanos uz taisnīgu, klimatneitrālu un resursefektīvu aprites ekonomiku ([2]).

([1]) OV C [...], [...]., [...]. lpp.

([2]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns "Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu"" (COM/2020/98 final).

(5) Sīki izstrādāti Savienības noteikumi par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu, kuri piemērojami uzņēmumiem, kas Savienības tirgū nodarbojas ar uzņēmumu saziņu ar patērētājiem, veicinās Savienības zaļo pārkārtošanos uz klimatneitrālu un tīru aprites ekonomiku, ***kurā tiek ievērotas planētas iespējas,*** patērētājiem dodot iespēju pieņemt informētus pirkšanas lēmumus, un palīdzēs radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus tirgus dalībniekiem, kuri šādas norādes izmanto***, vienlaikus veicinot ilgtspējīgu patēriņu***. **[Gr. 2]**

(6) Vidiskuma norāžu regulatīvais satvars ir viens no pasākumiem, ko Komisija ierosinājusi, lai īstenotu Eiropas zaļo kursu ([3]), kurā atzīts, ka, lai pircēji varētu pieņemt ilgtspējīgākus lēmumus un saruktu zaļmaldināšanas risks, ir vajadzīga uzticama, salīdzināma un verificējama informācija, un kurš ietver saistības pastiprināt regulatīvos un neregulatīvos centienus apkarot nepatiesas vidiskuma norādes. Kopā ar citiem piemērojamiem Savienības regulatīvajiem satvariem, arī priekšlikumu direktīvai attiecībā uz patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam ([4]), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/29/EK ([5]), kuru šis priekšlikums tiecas papildināt ***kā lex specialis***, ir noteikta skaidra vidiskuma norāžu, arī vidiskuma marķējuma, kārtība. **[Gr. 3]**

(7) Šī direktīva ir viena no savstarpēji saistītām iniciatīvām, kuru mērķis ir izveidot pamatīgu un saskanīgu produktu rīcībpolitikas satvaru, kas vidiski ilgtspējīgus produktus un uzņēmējdarbības modeļus padarītu par normu, nevis izņēmumu, un ***nodrošinātu, ka norādi, kas tikai atspoguļo ierastu praksi, nevar uzdot klientiem par ilgtspējas norādi. Mērķis būtu*** patēriņa modeļus ~~pārveidotu~~***pārveidot*** tā, lai atkritumi vispār nerastos. Direktīvu cita starpā papildina intervences pasākumi attiecībā uz aprites principam atbilstošu produktu dizainu, jaunu uzņēmējdarbības modeļu veicināšanu un prasību minimuma noteikšanu ar mērķi nepieļaut videi kaitīgu produktu laišanu ES tirgū, izmantojot priekšlikumu produktu ilgtspējas ekodizaina regulai ([6]). **[Gr. 4]**

(8) Būtu jāatzīst dažādu ekonomikas nozaru atšķirīgās vajadzības, tāpēc šī direktīva būtu jāpiemēro brīvprātīgām eksplicītām vidiskuma norādēm un vidiskuma marķējuma shēmām, kuru pamatošanu vai izdarīšanu, vai verifikāciju nereglamentē neviens cits Savienības tiesību akts. Tāpēc šī direktīva nebūtu jāpiemēro eksplicītām vidiskuma norādēm, attiecībā uz kurām Savienības tiesību akti paredz īpašus noteikumus, cita starpā par metodiskajiem satvariem, novērtēšanas vai uzskaites noteikumiem, kuri saistīti ar produktu vai tirgotāju vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma mērīšanu un aprēķināšanu, obligātas un neobligātas informācijas sniegšanu patērētājiem par produktu un tirgotāju vidisko sniegumu vai ilgtspējas informāciju, kas ietver vēstījumus vai attēlojumus, kuri saskaņā ar Savienības noteikumiem var būt vai nu obligāti, vai brīvprātīgi.

(9) Eiropas zaļā kursa, stratēģijas "No lauka līdz galdam" un Biodaudzveidības stratēģijas kontekstā un saskaņā ar mērķrādītāju, kas paredz līdz 2030. gadam panākt, ka 25 % ES lauksaimniecības zemes tiek izmantota bioloģiskajai lauksaimniecībai, un ieceri ievērojami kāpināt bioloģisko akvakultūru, kā arī saskaņā ar Bioloģiskās ražošanas attīstības rīcības plānu (COM(2021) 141) ir jāturpina attīstīt bioloģisko lauksaimniecību un bioloģisko ražošanu. Attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/848 ([7]) šī direktīva nebūtu jāpiemēro vidiskuma norādēm par sertificēti bioloģiskiem produktiem, kas pamatotas saskaņā ar minēto regulu un attiecas, piemēram, uz pesticīdu, mēslošanas līdzekļu un antimikrobiālu līdzekļu izmantošanu vai, piemēram, uz bioloģiskās lauksaimniecības pozitīvo ietekmi uz biodaudzveidību, augsni vai ūdeni ([8]). Tā turklāt pozitīvi ietekmē biodaudzveidību ***un sociālo jomu***, ***jo*** rada jaunas darbvietas un piesaista gados jaunus lauksaimniekus~~. Patērētāji atzīst tās vērtību~~. Saskaņā ar Regulu (ES) 2018/848 apzīmējumus "bio" un "eko" un to atvasinājumus atsevišķi vai kādā kombinācijā Savienībā drīkst lietot tikai tādiem minētās regulas darbības jomā ietilpstošiem produktiem, to

([3]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas zaļais kurss" (COM(2019) 640 final).

([4]) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko attiecībā uz patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam, nodrošinot viņiem labāku aizsardzību pret negodīgu praksi un viņu labāku informētību, groza Direktīvu 2005/29/EK un Direktīvu 2011/83/ES (COM(2022) 143 final).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva") (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).

([6]) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido satvaru ekodizaina prasību noteikšanai ilgtspējīgiem produktiem un atceļ Direktīvu 2009/125/EK (COM(2022) 132 final).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/848 (2018. gada 30. maijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 (OV L 150, 14.6.2018., 1. lpp.).

([8]) https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2023-01/agri-market-brief-20-organic-farming-eu_en_1.pdf.

sastāvdaļām vai barības sastāvdaļām, kas ražoti saskaņā ar Regulu (ES) 2018/848. Piemēram, lai kokvilnai piemērotu apzīmējumu "eko", tai jābūt sertificētai bioloģiskajai kokvilnai, jo tā ietilpst Regulas (ES) 2018/848 darbības jomā. Savukārt tad, ja apzīmējumu "eko" attiecina uz trauku mazgājamās mašīnās lietojamu mazgāšanas līdzekli, tas Regulas (ES) 2018/848 darbības jomā neietilpst — tā vietā to reglamentē Direktīvas 2005/29/EK noteikumi. **[Gr. 5]**

***(9a) Saistībā ar Eiropas zaļo kursu, ES Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plānu (COM 2021/400), Ilgtspēju sekmējošu Eiropas ķimikāliju stratēģiju (COM/2020/667) un Eiropas Savienības stratēģisko pieeju attiecībā uz farmaceitiskiem līdzekļiem vidē (COM/2019/128) veselības aprūpes nozarei ir būtiska nozīme vides noslogojuma mazināšanā. Šajā sakarībā ir būtiski izveidot pienācīgu tiesisko regulējumu vidiskuma norāžu izmantošanai saistībā ar produkta sastāvdaļu ilgtspēju, bionoārdāmību, apritīgumu un izcelsmi gan attiecībā uz zālēm saskaņā ar Direktīvu 2001/83/EK, gan attiecībā uz medicīniskajām ierīcēm saskaņā ar Regulu (ES) 2017/745, kas mudinātu uzņēmumus veicināt vidisko mērķu sasniegšanu un garantētu uzticamu saziņu ar patērētājiem.* [Gr. 6]**

(10) Turklāt šo direktīvu nepiemēro ilgtspējas informācijai, kas ietver vēstījumus vai attēlojumus, kuri var būt vai nu obligāti, vai brīvprātīgi saskaņā ar Savienības vai valstu noteikumiem par finanšu pakalpojumiem, piemēram, noteikumiem, kas attiecas uz banku darbību, kredītiem, apdrošināšanu un pārapdrošināšanu, arodpensijām vai privātajām pensijām, vērtspapīriem, investīciju fondiem, investīciju brokeru sabiedrībām, maksājumiem, portfeļu pārvaldību un investīciju konsultācijām, arī pakalpojumiem, kas uzskaitīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/36 ([9]) I pielikumā, kā arī norēķinu un tīrvērtes darbībām un konsultāciju, starpniecības un citiem finanšu palīgpakalpojumiem, arī standartiem vai sertifikācijas shēmām, kas uz šādiem finanšu pakalpojumiem attiecas.

(11) Turklāt šī direktīva nebūtu jāpiemēro vidiskajai informācijai, ko ziņo uzņēmumi, kuri saskaņā ar Direktīvu 2013/34/ES ([10]) obligāti vai brīvprātīgi piemēro Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standartus, un ilgtspējas informācijai, ko brīvprātīgi ziņo šīs direktīvas 3. panta 1. punktā, 3. panta 2. punktā vai 3. panta 3. punktā noteiktie uzņēmumi, ja minētā informācija tiek ziņota saskaņā ar standartiem, kas minēti Direktīvas 2013/34/ES 29.b vai 29.c pantā, vai saskaņā ar citiem starptautiskiem, Eiropas vai valstu ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem vai vadlīnijām.

(12) Šīs direktīvas noteikumiem nebūtu jāattiecas uz piedāvājumiem iegādāties preces vai saņemt pakalpojumus ar nosacījumu, ka ir izpildīti pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja noteikti vidiski kritēriji, vai piedāvājumiem, kuros patērētāji šādu kritēriju izpildes gadījumā saņem labvēlīgākus līguma noteikumus vai cenas, piemēram, tā sauktajiem zaļajiem aizdevumiem, zaļo mājokļu apdrošināšanai vai finanšu pakalpojumu produktiem ar līdzīgu atlīdzību par vidisku darbību vai rīcību.

(13) ~~Ja kādi vēl gaidāmi Savienības tiesību akti noteiks noteikumus par vidiskuma norādēm, vidiskuma marķējumu vai to, kā novērtējama vai paziņojama noteiktu produktu vai tirgotāju vidiskā ietekme, vidiskie aspekti vai vidiskais sniegums konkrētās nozarēs, piemēram, izziņotais Count Emissions EU, gaidāmais Komisijas priekšlikums par Savienības pārtikas sistēmas ilgtspējas tiesisko satvaru, Produktu ilgtspējas ekodizaina regula~~ ([11]) ~~vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1007/2011~~ ([12])~~, attiecīgajām eksplicītajām vidiskuma norādēm būtu jāpiemēro minētie noteikumi, nevis šajā direktīvā izklāstītie noteikumi.~~ **[Gr. 7]**

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

([11]) ~~COM(2022) 132 final.~~

([12]) ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1007/2011 (2011. gada 27. septembris) par tekstilšķiedru nosaukumiem un par tekstilizstrādājumu šķiedru sastāva etiķetēšanu un marķēšanu saistībā ar tiem un par Padomes Direktīvas 73/44/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 96/73/EK un 2008/121/EK atcelšanu (OV L 272, 18.10.2011., 1. lpp.).~~

(14) Priekšlikumā direktīvai par patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam, ar ko groza Direktīvu 2005/29/EK, ir noteiktas vairākas konkrētas prasības par vidiskuma norādēm un aizliegtas vispārinātas vidiskuma norādes, kas nav balstītas uz atzītu izcilu vidisko sniegumu, kurš ir norādei relevants. Šādu vispārinātu vidiskuma norāžu piemēri ir ~~"~~***"videi draudzīgs",*** **"**dabai draudzīgs~~", "eko", "zaļš","~~***", "zaļš",*** **"**dabas draugs~~", "~~***", "***ekoloģisks~~" un "~~***", "***videi piemērots~~"~~***", "klimatam draudzīgs", "videi saudzīgs", "mazoglekļa", "energoefektīvs", "bionoārdāms", "biobāzēts" vai līdzīgas norādes, kas liecina vai rada iespaidu par izcilu vidisko sniegumu***. Šai direktīvai būtu minētajā priekšlikumā izklāstītās prasības jāpapildina, pievēršoties konkrētiem eksplicītu vidiskuma norāžu aspektiem un prasībām, kas skar to pamatošanu, izdarīšanu un verifikāciju. Šajā direktīvā izklāstītās prasības būtu jāpiemēro konkrētiem eksplicītu vidiskuma norāžu aspektiem un attiecībā uz minētajiem aspektiem pretrunu gadījumā prevalēs pār Direktīvā 2005/29/EK izklāstītajām prasībām saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta 4. punktu. **[Gr. 8]**

(15) Lai nodrošinātu, ka patērētājiem tiek sniegta uzticama, salīdzināma un verificējama informācija, kas tiem dod iespēju pieņemt vidiski ilgtspējīgākus lēmumus un mazina zaļmaldināšanas risku, ir jānosaka eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanas prasības. Šādā pamatošanā būtu jāņem vērā ***stabilas un neatkarīgas*** starptautiski atzītas ***un atjauninātas*** zinātniskas pieejas, kā noteikt un izmērīt produktu vai tirgotāju vidisko ietekmi, vidiskos aspektus un vidisko sniegumu, un tai būtu jāsagādā uzticama, caurredzama, salīdzināma un verificējama informācija patērētājiem. **[Gr. 9]**

(16) Novērtējumā, ko veic, lai pamatotu eksplicītas vidiskuma norādes, ir jāņem vērā produkta vai tirgotāja vispārējās darbības aprites cikls, un tajā nevajadzētu izlaist nekādus relevantus vidiskos aspektus vai ietekmi uz vidi.Norādēs minētās priekšrocības nedrīkstētu nozīmēt ~~nepamatotu~~ negatīvās ietekmes pārnešanu uz citiem produkta vai tirgotāja darbības aprites cikla posmiem vai radīt vai palielināt citu negatīvu ietekmi uz vidi. **[Gr. 10]**

(17) Novērtējumam, ar ko pamato eksplicītu vidiskuma norādi, vajadzētu dot iespēju noskaidrot, kāda produkta vai tirgotāja vidiskā ietekme un kādi vidiskie aspekti kopā dod ievērojamu ieguldījumu produkta vai tirgotāja vispārējā vidiskajā sniegumā ("relevantā vidiskā ietekme" un "relevantie vidiskie aspekti"). Par vidiskās ietekmes un vidisko aspektu relevantumu var liecināt novērtējumi, kuros ņemts vērā aprites cikls, arī pētījumi, kuru pamatā ir vidiskās pēdas (VP) metodes, ar nosacījumu, ka tie pilnīgi atspoguļo produktu kategorijai relevanto ietekmi un neizlaiž nekādu svarīgu ietekmi uz vidi. Piemēram, Komisijas ieteikumā par vidiskās pēdas metožu izmantošanu ([13]) relevantākajām konstatētajām ietekmes kategorijām kopā būtu jāveido vismaz 80 % no vienotā kopējā vērtējuma. Par vidiskās ietekmes vai vidisko aspektu relevantumu var spriest, balstoties arī uz kritērijiem, kas noteikti dažādos I tipa ekomarķējumos, piemēram, ES ekomarķējumā vai Savienības zaļā publiskā iepirkuma kritērijos, Taksonomijas regulā ([14]) noteiktajām prasībām, konkrētiem produktiem piemērojamiem noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu …./…., ar ko izveido satvaru ekodizaina prasību noteikšanai ilgtspējīgiem produktiem ([15]), vai citiem relevantiem Savienības noteikumiem.

(18) Saskaņā ar Direktīvu 2005/29/EK, kas grozīta ar priekšlikumu direktīvai par patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam, tirgotājam nevajadzētu tādu prasību izpildi, kas attiecībā uz konkrētās produktu kategorijas produktiem noteiktas tiesību aktos, uzdot par īpašu tirgotāja piedāvājuma iezīmi vai reklamēt tādas priekšrocības patērētājiem, kuras attiecīgajā tirgū uzskatāmas par ierastu praksi. Tāpēc informācijai, ko izmanto, lai pamatotu eksplicītas vidiskuma norādes, būtu jādod iespēja apzināt produkta vai tirgotāja vidisko sniegumu salīdzinājumā ar ierasto praksi attiecībā uz produktiem attiecīgajā produktu grupā, piemēram, pārtikas produktu grupā, vai attiecīgajā nozarē. Tas ir nepieciešams, lai varētu novērtēt, vai attiecībā uz konkrētu produktu vai tirgotāju var izmantot eksplicītas vidiskuma norādes saskaņā ar vidiskuma norāžu funkciju, proti, pierādīt, ka produktam vai tirgotājam ir pozitīva ietekme uz vidi vai tādas nav vai ka produkts vai tirgotājs videi nodara mazāku kaitējumu nekā citi produkti vai tirgotāji. Ierastā prakse varētu atbilst juridisko prasību minimumam, kas piemērojams konkrētajam vidiskajam aspektam vai vidiskajam sniegumam, piemēram, attiecībā uz produkta sastāvu, obligāto reciklēta materiāla saturu vai apstrādi aprites cikla beigās. Tomēr, ja lielākā daļa produktu grupā ietilpstošo produktu vai lielākā daļa nozares tirgotāju uzrāda labākus rezultātus, nekā paredz minētās juridiskās

([13]) Komisijas Ieteikums (ES) 2021/2279 (2021. gada 15. decembris) par vidiskās pēdas metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla vidiskā snieguma mērīšanai un uzrādīšanai (OV L 471, 30.12.2021., 1. lpp.).

([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

([15]) […].

prasības, juridisko prasību minimums nebūtu jāuzskata par ierasto praksi. ***Turklāt, lai nodrošinātu, ka patērētāji netiek maldināti, saskaņā ar šīs direktīvas prasībām būtu pilnībā jāpārbauda arī tās esošās sertifikācijas shēmas un to preču zīmes, kas var būt vairāk pakļautas krāpšanas riskam vai kas nevar ticami garantēt sertificēto produktu ražošanas likumību, piemēram, sertifikācijas shēmas, kurās izmanto pārraudzības ķēdes sertifikāciju.*** **[Gr. 11]**

(19) Ja eksplicītā vidiskuma norādē būtu norādīts uz priekšrocībām vidiskās ietekmes vai vidisko aspektu ziņā, vienlaikus nenorādot, ka šo priekšrocību panākšana savukārt negatīvi ietekmē citu vidisko ietekmi vai vidiskos aspektus, tas patērētājus maldinātu. Tāpēc informācijai, ko izmanto, lai pamatotu eksplicītas vidiskuma norādes, būtu jānodrošina, ka līdz ar iespējamiem kompromisiem ir iespējams noteikt savstarpējās saiknes starp relevanto vidisko ietekmi un starp vidiskajiem aspektiem un vidisko ietekmi. Novērtējumā, ko izmanto, lai pamatotu eksplicītas vidiskuma norādes, būtu jānosaka, vai vidiskās ietekmes vai vidisko aspektu uzlabojumi prasa tādus kompromisus, kas ~~ievērojami~~ pasliktina sniegumu citas vidiskās ietekmes vai vidisko aspektu ziņā, piemēram, vai ūdens ietaupījums ievērojami palielina siltumnīcefekta gāzu emisijas vai rodas tāda pati ietekme uz vidi citā produkta aprites cikla posmā, piemēram, ~~CO2~~***CO2*** aiztaupījumi izgatavošanas posmā ievērojami palielina ~~CO2~~***CO2*** emisijas izmantošanas posmā. Piemēram, norāde uz efektīvas resursu izmantošanas pozitīvo ietekmi intensīvās lauksaimniecības praksē var maldināt patērētājus, ja tā atstāj negatīvu ietekmi uz biodaudzveidību, ekosistēmām vai dzīvnieku labturību. Līdzīgā kārtā vidiskuma norāde ***uz zaļo enerģiju var maldināt patērētājus, ja tās pamatā ir resursi, kas negatīvi ietekmē vietējo attīstību un vidi, vai uz tekstilmateriāliem, kas***~~, ka tekstilmateriāli~~ satur plastmasas polimēru no reciklētām PET pudelēm, var maldināt patērētājus par šā aspekta vidiskajām priekšrocībām, ja šā reciklētā polimēra izmantošana konkurē ar slēgta cikla reciklēšanas sistēmu pārtikas kontaktmateriāliem un šis pēdējais variants tiek uzskatīts par labāku no apritīguma viedokļa. **[Gr. 12]**

(20) Lai vidiskuma norādi varētu uzskatīt par dibinātu, tai pēc iespējas precīzāk jāatspoguļo konkrētā produkta vai tirgotāja vidiskais sniegums. Tāpēc informācijā, ko izmanto, lai pamatotu eksplicītas vidiskuma norādes, ir jāiekļauj primārie uzņēmumam specifiskie dati par relevantajiem aspektiem, kas būtiski ietekmē norādē minētā produkta vai tirgotāja vidisko sniegumu. Ir jāatrod pareizais līdzsvars starp relevantas un dibinātas informācijas nodrošināšanu vidiskuma norāžu pamatošanai un centieniem, kas jāpieliek, lai ievāktu primāro informāciju. Prasība izmantot primāro informāciju būtu jāsamēro ar to, cik lielā mērā tirgotājs, kurš iesniedz prasību, spēj ietekmēt attiecīgo procesu un kāda ir primārās informācijas pieejamība. Ja procesu nevada tirgotājs, kurš izdara norādi, un primārā informācija nav pieejama, vajadzētu būt iespējai izmantot precīzu sekundāro informāciju pat attiecībā uz procesiem, kas produkta vai tirgotāja vidisko sniegumu ietekmē būtiski. Tas ir sevišķi svarīgi tāpēc, lai nenostādītu neizdevīgākā situācijā MVU un centieni, kas jāpieliek, lai iegūtu primāros datus, būtu samērīgi. Turklāt katra veida vidiskuma norādei relevantie vidiskie aspekti ir atšķirīgi. Piemēram, ja norāde attiecas uz reciklēta vai biobāzēta materiāla saturu, produkta sastāvs būtu jāaptver primārajiem datiem. Ja norādē apgalvots, ka noteiktā aprites cikla posmā tiek mazāk piesārņota vide, arī informācijai par attiecīgā aprites cikla emisijām un vidisko ietekmi būtu jāietver primārie dati. Gan primārajiem datiem, gan sekundārajiem datiem, t. i., vidējiem datiem, vajadzētu būt kvalitatīviem un precīziem.

(21) Ir konstatēts, ka sevišķi neskaidras un pārprotamas un līdz ar to maldinošas patērētājiem ir klimatiskās norādes. Tas it sevišķi attiecas uz vidiskuma norādēm, ka produkti vai subjekti ir **“**~~“~~klimatneitrāli~~”, “~~**”, “**~~“~~oglekļneitrāli~~”, “~~**”, “**ar 100 % kompensētām ~~CO2~~***CO2*** emisijām~~”~~**”**, līdz noteiktam gadam sasniegs **“**~~“~~neto nulles emisijas~~”~~**”** u. tml. Šādu apgalvojumu pamatā mēdz būt siltumnīcefekta gāzu emisiju **“**~~“~~kompensēšana~~”~~**”**, izmantojot **“**~~“~~oglekļa kredītus~~”~~**”**, kas radīti ārpus uzņēmuma vērtības ķēdes, piemēram, mežsaimniecības vai atjaunīgās enerģijas projektos. Kompensēšanas pamatā esošās metodikas ir ļoti atšķirīgas un ne vienmēr ir caurredzamas, precīzas un konsekventas. Tāpēc rodas ievērojams risks, ka nepieļautās vai samazinātās emisijas tiks pārvērtētas un uzskaitītas divkārši sakarā ar to, ka nav emisiju papildsamazinājuma, samazinājuma pastāvības, vērienīgu un dinamisku kreditēšanas bāzlīniju, kas atkāptos no ierastās darbības scenārija, kā arī precīzas uzskaites. Šo faktoru dēļ kompensēšanas kredītiem dažkārt ir zema vidiskā integritāte un uzticamība, līdz ar to, kad tie tiek izmantoti eksplicītu vidiskuma norāžu izdarīšanai, patērētāji tiek maldināti. Kompensēšana turklāt var tirgotājus atturēt no emisiju samazināšanas savās operācijās un vērtības ķēdēs. Lai dotu pienācīgi ieguldījumu pasaules klimata pārmaiņu mīkstināšanas mērķrādītāju sasniegšanā, tirgotājiem par prioritāti būtu jānosaka rezultatīva emisiju samazināšana savās operācijās un vērtības ķēdēs, nevis ~~jāpaļaujas uz kompensēšanu~~***kompensēšana***. Atlikušās emisijas atšķirsies atkarībā no konkrētās nozares trajektorijas saskaņā ar globālajiem klimata mērķrādītājiem, un to problēma būs

jārisina, kāpinot piesaistījumus. Ja kompensēšanu tomēr izmanto, tiek uzskatīts par lietderīgu uz ~~kompensēša-nu~~***ogleķļa kredītiem*** balstītas klimatiskās norādes, arī norādes par nākotnes vidisko sniegumu, organizēt caurredzami. ~~Tāpēc klimatisku norāžu pamatojumā jebkāda tirgotāju izmantota siltumnīcefekta gāzu emisiju kompensēšana būtu jāskata atsevišķi no tirgotāja vai produkta siltumnīcefekta gāzu emisijām. Turklāt šajā informācijā būtu jānorāda arī tas, kāda kopējo emisiju daļa tiek kompensēta, vai šī kompensēšana nozīmē emisiju samazinājumus vai lielākus piesaistījumus, kā arī izmantotā metodika. Klimatiskās norādes, kas ietver kompensēšanu, ir jāpamato ar metodiku, kas nodrošina šīs kompensēšanas integritāti un parcizu uzskaiti un tādējādi saskanīgi un caurredzami atspoguļo no tās izrietošo ietekmi uz klimatu.~~ **[Gr. 13]**

(22) Tirgotājus aizvien vairāk interesē iespēja izmantot vidiskuma norādes, kas attiecas uz ~~produkta vai~~ tirgotāja nākotnes vidisko sniegumu, un tie ar šādu mērķi iesaistās iniciatīvās, kas atbalsta praksi, kura varētu veicināt mazāku ietekmi uz vidi vai lielāku apritīgumu. Šīs norādes būtu jāpamato saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami visām eksplicītajām vidiskuma norādēm. **[Gr. 14]**

(23) Informācijai, ko izmanto, lai pamatotu eksplicītas vidiskuma norādes, vajadzētu būt balstītai ~~zinātnē~~***uz neatkarīgiem, zinātniski recenzētiem, plaši atzītiem, stabiliem un pārbaudāmiem zinātniskiem pierādījumiem, t. i., uz metodēm, pieejām vai pētījumiem, kas izstrādāti saskaņā ar paraugpraksi pārredzamības un zinātniskās recenzēšanas ziņā***, un būtu rūpīgi jāapsver, vai nav izlaista kāda konkrēta vidiskā ietekme vai vidiskie aspekti. ***Metodikai ir jābūt publiski pieejamai, lai nodrošinātu novērtējumu pārredzamību un integritāti.*** **[Gr. 15]**

(24) VP metodes var pamatot eksplicītas vidiskuma norādes par konkrētu ietekmi uz vidi aprites ciklā, ko metodes aptver, ar nosacījumu, ka tās pilnīgi raksturo ietekmi, kas ir relevanta attiecīgās kategorijas produktiem un neizlaiž nekādu svarīgu ietekmi uz vidi. Metodes aptver 16 dažādus vidiskās ietekmes elementus, kas aptver klimata pārmaiņas un ietekmi, kura saistīta ar ūdeni, gaisu, augsni, resursiem, zemes izmantojumu un toksiskumu.

(25) Tam, ka ievērojama kāda produkta vidiskā ietekme neietilpst nevienā no 16 VP metožu ietekmes kategorijām, nevajadzētu būt iemeslam šādu ietekmi neņemt vērā. Ekonomikas dalībniekam, kas izdara eksplicītu vidiskuma norādi par šādu produktu grupu, vajadzētu būt rūpības pienākumam iegūt pierādījumus, kas šo norādi pamato. Piemēram, ekonomikas dalībniekam, kas izdara eksplicītu vidiskuma norādi par zvejas produktu, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1379/2013 ([16]) 5. pantā, vajadzētu būt rūpības pienākumam iegūt pierādījumus, kas pamato zivju mērķkrājuma ilgtspēju. Šim nolūkam var izmantot Starptautiskās Jūras pētniecības padomes un līdzīgu krājumu novērtēšanas struktūru veiktus krājumu novērtējumus.

(26) Turklāt vēl nav uzticamas metodikas, kā novērtēt, kāda ietekme uz vidi aprites ciklā ir mikroplastmasas nonākšanai vidē. Tomēr, ja šāda nonākšana vidē noved pie ievērojamas vidiskās ietekmes, uz kuru norāde neattiecas, tirgotājam, kurš izdara norādi uz citu aspektu, nedrīkstētu būt tiesības to ignorēt, bet tā vietā būtu jāņem vērā pieejamā informācija un novērtējums jāatjaunina, tiklīdz kļūst pieejami vispārpieņemti zinātniski pierādījumi.

(27) Patērētājus var maldināt arī eksplicītas vidiskuma norādes, kas tieši vai netieši norāda, ka produktam vai tirgotājam ir mazāka vai lielāka ietekme uz vidi vai labāks vai sliktāks vidiskais sniegums nekā citiem produktiem vai tirgotājiem ("salīdzinošas vidiskuma norādes"). Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/114/EK ([17]) ***(27) Patērētājus var maldināt arī eksplicītas vidiskuma norādes, kas tieši vai netieši norāda, ka produktam vai tirgotājam ir mazāka vai lielāka ietekme uz vidi vai labāks vai sliktāks vidiskais sniegums nekā citiem produktiem vai tirgotājiem ("salīdzinošas vidiskuma norādes"). Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/114/EK83*** piemērošanu (attiecīgā gadījumā), lai patērētājiem nodrošinātu piekļuvi uzticamai informācijai, ir jāgādā par to, lai salīdzinošas vidiskuma norādes varētu pienācīgi salīdzināt. Piemēram, ***rezultātos balstītā sertifikācijā un uz procesu balstītā sertifikācijā izmanto dažādus rādītāju kopumus, piemēram, nosakot***

([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1379/2013 (2013. gada 11. decembris) par zvejas un akvakultūras produktu tirgu kopīgo organizāciju un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1184/2006 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 104/2000 (OV L 354, 28.12.2013., 1. lpp.).

([17]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/114/EK (2006. gada 12. decembris) par maldinošu un salīdzinošu reklāmu (OV L 376, 27.12.2006., 21. lpp.).

konkrētas robežvērtības, kas ir jāsasniedz, vai nodrošinot noteiktas procedūras ieviešanu. Ja izvēlas rādītājus vieniem un tiem pašiem vidiskajiem aspektiem, bet to kvantificēšanai izmanto atšķirīgas formulas, salīdzināšana nav iespējama, līdz ar to ir risks maldināt patērētājus.Ja divi tirgotāji izdara vidiskuma norādi par klimata pārmaiņām, bet viens no tiem ņēmis vērā tikai tiešo ietekmi uz vidi, bet otrs — gan tiešo, gan netiešo ietekmi uz vidi, šie rezultāti nav salīdzināmi. Arī lēmums salīdzināšanu veikt tikai noteiktos produktu aprites cikla posmos var novest pie maldinošām norādēm, ja tas nenotiek caurredzami. Salīdzinošai vidiskuma norādei ir jānodrošina, ka arī produktiem ar ļoti atšķirīgām izejvielām, izmantojumu un tehnoloģisko procesu ķēdēm, piemēram, biobāzētai plastmasai un fosilajai plastmasai, attiecībā uz visiem produktiem tiek ņemti vērā relevantākie aprites cikla posmi. Piemēram, biobāzētas plastmasas kontekstā relevanta ir lauksaimniecība vai mežsaimniecība, savukārt fosilās plastmasas kontekstā relevanta ir jēlnaftas ieguve, un jautājums, vai kāds noteikts produkta īpatsvars nonāk poligonā, ir ļoti relevants, ja runa ir par plastmasu, kas labi bionoārdās poligona apstākļos, bet var būt mazāk relevants, ja runa ir par plastmasu, kas šādos apstākļos bioloģiski nenoārdās. **[Gr. 16]**

(27a) Ir svarīgi, lai tirgotāji nesniegtu vispārīgas norādes, piemēram, "apzināts", "ilgtspējīgs" un "atbildīgs", balstoties tikai uz atzītu izcilu vidisko sniegumu, jo šādi termini attiecas ne tikai uz vidisko sniegumu, bet arī uz citām īpašībām, piemēram, sociālajām īpašībām. **[Gr. 17]**

(28) Nosakot eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanas un izdarīšanas prasības, arī ar Komisijas pieņemtiem deleģētajiem aktiem, būtu jāņem vērā grūtības, ar kādām tirgotāji var saskarties, vācot informāciju no aktoriem visā vērtības ķēdē vai informāciju par produkta vispārējo aprites ciklu, it sevišķi pakalpojumu gadījumā vai tad, ja nav pietiekamu zinātnisku pierādījumu. Tas ir svarīgi, piemēram, attiecībā uz tādiem pakalpojumiem kā elektronisko sakaru pakalpojumi, kuru gadījumā var būt grūti noteikt tvērumu un sistēmas robežas, piemēram, kur aprites cikls sākas un kur beidzas, un vēl jo vairāk gadījumos, kad piegādes ķēdes ir sarežģītas un nav stabilas, piemēram, gadījumos, kad aprīkojumu vai komponentus ražo daudzi uzņēmumi ārpus ES un tādējādi informācija, kas saistīta ar ilgtspēju, attiecīgajiem ES tirgotājiem var nebūt viegli piekļūstama.

(29) Dažās nozarēs vai attiecībā uz noteiktiem produktiem vai tirgotājiem varētu būt aizdomas par ievērojamu vidisko ietekmi vai vidiskajiem aspektiem, bet vēl var nebūt atzītas zinātniskas metodes, ar ko šo vidisko ietekmi un vidiskos aspektus pilnībā novērtēt. Šādos gadījumos, ja tiek pieliktas pūles, lai izstrādātu metodes un vāktu pierādījumus, kas dotu iespēju minēto nozaru, tirgotāju vai produktu attiecīgo vidisko ietekmi vai vidiskos aspektus novērtēt, tirgotājiem vajadzētu būt iespējai savus ilgtspējas centienus popularizēt, publicējot uzņēmuma ilgtspējas ziņojumus, faktu izklāstus par uzņēmuma snieguma rādītājiem un ziņas par darbu pie enerģijas patēriņa samazināšanas, arī savās vietnēs. Šī elastība uzturētu un stiprinātu minēto nozaru vai tirgotāju stimulus turpināt centienus izstrādāt kopīgus vidiskos novērtējumus saskaņā ar šo direktīvu, vienlaikus dodot laiku, kas vajadzīgs šāda darba pabeigšanai.

(29a) Ir svarīgi atzīt problēmas, ar kurām saskaras mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi resursu un spēju ziņā, it īpaši salīdzinājumā ar lielākām korporācijām. Tāpēc ir svarīgi, lai dalībvalstis, īstenojot šo direktīvu, veiktu visus atbilstīgos pasākumus, kas palīdzētu mikrouzņēmumiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem izpildīt šīs direktīvas prasības. **[Gr. 18]**

(30) Lai gan Direktīva 2005/29/EK ([18]) visiem tirgotājiem aizliedz negodīgu komercpraksi, arī maldinošas vidiskuma norādes, administratīvais slogs, ko vidisko apgalvojumu pamatošana un verifikācija uzliktu vismazākajiem uzņēmumiem, varētu būt nesamērīgs, un no tā būtu jāizvairās. Šajā nolūkā no 3. un 4. pantā noteiktajām prasībām par pamatojumu būtu jāatbrīvo mikrouzņēmumi, ja vien šie uzņēmumi nevēlas saņemt eksplicītu vidiskuma norāžu atbilstības sertifikātu, ko kompetentās iestādes atzītu visā Savienībā.

(31) Lai apmierinātu gan tirgotāju vajadzības pēc dinamiskām tirgvedības stratēģijām, gan patērētāju vajadzības pēc sīkākas un precīzākas vidiskās informācijas, Komisija var pieņemt deleģētos aktus, lai noteikumus par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu papildinātu, sīkāk precizējot šādas pamatošanas kritērijus konkrētu veidu norādēm (piemēram, klimatiskajām norādēm, arī norādēm***, kuru pamatā ir oglekļa kredīti par tirgotāja atlikušajām***

([18]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva") (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.), ar grozījumiem.

emisijām, piemēram, par“ ~~par emisiju kompensēšanu, “~~klimatneitralitāti~~” u. tml. norādēm,~~***” un*** norādēm par reciklējamību un reciklēta materiāla saturu). Komisija būtu jāpilnvaro noteikt arī noteikumus, kā vidisko ietekmi, vidiskos aspektus un vidisko sniegumu mērīt un aprēķināt, nosakot, kuras darbības, procesi, materiāli, emisijas vai produkta vai tirgotāja izmantošana būtiski iespaido vai nevar iespaidot relevanto vidisko ietekmi un vidiskos aspektus, nosakot, kādiem vidiskajiem aspektiem un vidiskajai ietekmei būtu jāizmanto primārā informācija, un nosakot primārās un sekundārās informācijas precizitātes novērtēšanas kritērijus. Lai gan vairumā gadījumu Komisija apsvērtu, vai šādus noteikumus pieņemt ir nepieciešams, tikai pēc tam, kad tās rīcībā būtu rezultāti, kas iegūti, apsekojot vidiskuma norāžu situācijas attīstību Savienības tirgū, attiecībā uz dažu veidu norādēm Komisijai papildu noteikumi var būt jāpieņem, pirms šīs apsekošanas rezultāti ir pieejami. Piemēram, klimatisko norāžu gadījumā šādus papildu aktus pieņemt var būt nepieciešams, lai iedzīvinātu noteikumus par tādu norāžu pamatošanu, kuru pamatā ir ~~emisiju kompensēšana~~***oglekļa kredīti par tirgotāja atlikušajām emisijām***. **[Gr. 19]**

(32) Komisijas Ieteikumā (ES) 2021/2279 ir norādījumi, kā izmērīt konkrētu produktu vai organizāciju aprites cikla vidisko sniegumu un kā izstrādāt produktu vidiskās pēdas kategoriju noteikumus (PVPKN) un organizāciju vidiskās pēdas nozaru noteikumus (OVPNN), kas dod iespēju produktus salīdzināt ar etalonu. Šādus kategoriju noteikumus konkrētiem produktiem vai tirgotājiem var izmantot, lai saskaņā ar šīs direktīvas prasībām pamatotu norādes. Tāpēc Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt deleģētos aktus, lai noteiktu produktu grupai vai nozarei specifiskus noteikumus, ja tam varētu būt pievienotā vērtība. Tomēr ***dažām ražojumu grupām PVP metode nav piemērota***, ***lai sniegtu visaptverošu vidisko novērtējumu.*** Ja produkta vidiskās pēdas metode vēl neaptver produktu grupai relevantu ietekmes kategoriju, PVPKN var pieņemt tikai pēc tam, kad ir pievienotas šīs jaunās relevantās vidiskās ietekmes kategorijas. Piemēram, attiecībā uz jūras zvejniecībām PVPKN būtu, piemēram, jāatspoguļo konkrēto zvejniecību vidiskās ietekmes kategorijas un it sevišķi mērķkrājuma ilgtspēja. Attiecībā uz kosmosu PVPKN būtu jāatspoguļo aizsardzības un ar kosmosu saistītās vidiskās ietekmes kategorijas, arī orbitālās telpas izmantojums. Attiecībā uz pārtiku un lauksaimniecības produktiem, pirms apsvērt PVPKN pieņemšanu, tajos būtu jāintegrē arī, piemēram, biodaudzveidība un dabas aizsardzība, kā arī lauksaimniecības prakse, arī ekstensīvās lauksaimniecības pozitīvās eksternalitātes un dzīvnieku labturība. Attiecībā uz tekstilizstrādājumiem, pirms apsvērt PVPKN pieņemšanu, PVPKN, piemēram, būtu jāatspoguļo mikroplastmasas atdalīšanās. ***Lai turpinātu pilnveidot pašreizējo PVP metodi un novērstu tās ierobežojumus, ir svarīgi, lai Komisija regulāri novērtētu un atjauninātu metodes, tādējādi atspoguļojot zinātnes attīstību. Turklāt ir svarīgi, lai Komisija dotu iespēju saskaņā ar šo direktīvu izveidotajam apspriežu forumam veicināt PVPKN un OVPNN izstrādi.*** **[Gr. 20]**

(32a) Lai nodrošinātu vidiskuma norāžu pamatošanas integritāti, objektivitāti un augstu kvalitāti un lai nodrošinātu, ka prasības attiecībā uz pamatotību ļauj patērētājiem labāk izprast vidisko ietekmi, ir svarīgi, lai minētās prasības attiecībā uz vidiskuma norāžu pamatotību tiktu izstrādātas, iesaistot līdzsvarotu ieinteresēto personu kopumu, piemēram, patērētāju organizācijas, vides nevalstiskās organizācijas, marķējuma shēmu operatorus un kompetentās struktūras, kā arī nozares pārstāvjus, tai skaitā mikrouzņēmumus, mazos un vidējos uzņēmumus un amatniecības nozares pārstāvjus, arodbiedrības, tirgotājus, mazumtirgotājus, importētājus. Šajā nolūkā Komisijai būtu jāizveido apspriežu forums, kura uzdevums būs sniegt atzinumus par to, vai spēkā esošie noteikumi un metodes ir piemērotas konkrētu vidiskuma norāžu pamatošanai, un ar kuru apspriedīsies par pārskatīšanas sagatavošanu vai jaunu deleģēto aktu izstrādi. **[Gr. 21]**

(33) Tā kā maldinošām vidiskuma norādēm jau ir piemērojama Direktīva 2005/29/EK, tā valstu tiesām un administratīvajām iestādēm dod iespēju šādām norādēm pielikt punktu un tās aizliegt. Piemēram, lai atbilstu Direktīvai 2005/29/EK, vidiskuma norādēm būtu jāattiecas tikai uz aspektiem, kas ir būtiski no produkta vai tirgotāja vidiskās ietekmes viedokļa. Vidiskuma norādēm ***marķējuma shēmām*** turklāt vajadzētu būt skaidrām un nepārprotamām attiecībā uz to, uz kādiem produkta vai tirgotāja aspektiem tās attiecas, un tās nedrīkstētu izlaist vai slēpt tādu svarīgu informāciju par produkta ~~vai tirgotāja~~ vidisko sniegumu, kas patērētājiem vajadzīga, lai izdarītu informētu izvēli. ~~Vidiskuma norādes~~ Formulējumam, attēlojumam un visam produkta noformējumam, ieskaitot ***saukļus,*** izkārtojumu, krāsu izvēli, dažādu veidu attēlus, skaņas, simbolus***, preču zīmi*** vai marķējumu, būtu patiesi un precīzi jāatspoguļo vidiskās priekšrocības mērogs, un vidisko priekšrocību tajā nedrīkstētu pārspīlēt. ***Attiecīgā gadījumā nevajadzētu izlaist informāciju par produkta sertificētā materiāla satura precīzu daudzumu, kas ir iezīme, uz kuru balstās noteikta veidu marķēšanas shēmas, it īpaši tad, ja minimālais sertificētais saturs varētu būt nulle.*** **[Gr. 22]**

(34) Ja eksplicītā vidiskuma norāde attiecas uz gatavo produktu un kāda relevanta šā produkta vidiskā ietekme vai vidiskie aspekti rodas vai aktualizējas lietošanas posmā ***vai aprites cikla beigās*** un patērētāji šādu vidisko ietekmi vai vidiskos aspektus var ietekmēt ar attiecīgu rīcību, piemēram, pareizi šķirojot atkritumus, vai lietošanas modelis ietekmē produkta ilgmūžību, norādē būtu jāiekļauj arī skaidrojums patērētājiem, kā viņu rīcība var pozitīvi ietekmēt vides aizsardzību. **[Gr. 23]**

(35) Lai patērētājiem atvieglotu ilgtspējīgāku produktu izvēli un stimulētu tirgotāju centienus samazināt savu ietekmi uz vidi, ja izdarītā norāde attiecas uz nākotnes vidisko sniegumu, tai prioritārā kārtā būtu jābalstās uz uzlabojumiem tirgotāja paša operācijās un vērtības ķēdēs, nevis uz siltumnīcefekta gāzu emisiju kompensēšanu vai citādu ietekmi uz vidi.

(36) Informācijai par produktu vai tirgotāju, uz kuru attiecas eksplicīta vidiskuma norāde, ***tai skaitā tieši par produktu vai par produktam pievienoto informāciju,*** un informācijai, kas ~~minēto~~***pamato uz produktu attiecināmo*** norādi ~~pamato~~, vajadzētu būt viegli piekļūstamai patērētājiem. Šajā informācijā būtu jāņem vērā arī vecāku patērētāju vajadzības. Šajā nolūkā tirgotājiem šī informācija būtu vai nu jāsniedz fiziskā formā, vai arī jānorāda saite, kvadrātkods***, digitālā produkta pase*** vai tamlīdzīgs ceļš uz vietni, kurā vismaz vienā no tās dalībvalsts oficiālajām valodām, kurā norāde izdarīta, ir pieejama sīkāka informācija par eksplicītās vidiskuma norādes pamatojumu. Lai atvieglotu šīs direktīvas izpildes panākšanu, saitei, kvadrātkodam vai tamlīdzīgam ceļam būtu arī jānodrošina viegla piekļuve eksplicītās vidiskuma norādes pamatojuma atbilstības sertifikātam un tā verificētāja kontaktinformācijai, kurš minēto sertifikātu sagatavojis. ***Pamatā esošie pētījumi, novērtējumi, metodika vai aprēķini būtu jādara publiski pieejami, ja vien informācija nav komercnoslēpums saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/943 2. panta 1. punktu.*** **[Gr. 24]**

(37) Lai izvairītos no iespējamas nesamērīgas ietekmes uz mikrouzņēmumiem, vismazākie uzņēmumi būtu no 5. panta prasībām, kas saistītas ar informāciju par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatojumu, jāatbrīvo, ja vien šie uzņēmumi nevēlas saņemt eksplicītas vidiskuma norādes atbilstības sertifikātu, ko kompetentās iestādes atzītu visā Savienībā. **[Gr. 25 neattiecas uz tekstu latviešu valodā.]**

(38) Ja Komisija pieņem deleģētos aktus, kas noteikumus par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu papildina, var būt jāpapildina arī noteikumi par šādu norāžu izdarīšanu. Piemēram, ja pieņem īpašus uz aprites ciklu balstītus noteikumus par konkrētas produktu grupas vai nozares eksplicīto vidiskuma norāžu pamatošanu, var būt jāpievieno arī papildu noteikumi par saskaņā ar šiem noteikumiem novērtētās vidiskās ietekmes izklāstīšanu, proti, jānosaka prasība kopā ar vispārējā vidiskā snieguma koprādītāju norādīt trīs galvenos vidiskās ietekmes elementus. Šajā nolūkā Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt deleģētos aktus, kas papildinātu noteikumus par eksplicītu vidiskuma norāžu izdarīšanu.

(39) Pašlaik Savienības tirgū izmanto vairāk nekā 200 veidu vidiskuma marķējumu. To izmantojums ievērojami atšķiras, piemēram, atšķiras izmantoto standartu vai metožu caurredzamība un vispusība, pārskatīšanas biežums vai revīzijas vai verifikācijas līmenis. Šīs atšķirības ietekmē vidiskuma marķējumā sniegtās informācijas uzticamību. Lai gan norādes, kuru pamatā ir ES ekomarķējums vai tā ekvivalents valsts līmenī, ir labi zinātniski pamatotas, tām ir caurredzami izstrādāti kritēriji, prasīta testēšana un trešās puses veikta verifikācija un tās paredz regulāru apsekošanu, pierādījumi liecina, ka daudzu veidu vidiskuma marķējums, kas pašlaik ir ES tirgū, ir maldinošs. Konkrētāk, daudzu veidu vidiskuma marķējumam trūkst pietiekamu verifikācijas procedūru. Tāpēc eksplicītām vidiskuma norādēm, ko izdara vidiskuma marķējumā, būtu jābalstās uz sertifikācijas shēmu.

(40) Ja vidiskuma marķējums ietver patērētājiem domātu komercpaziņojumu, kas vedina domāt vai rada iespaidu, ka ražojumam ir pozitīva ietekme uz vidi vai tādas nav vai ka tas videi ir mazāk kaitīgs nekā konkurējoši produkti bez šāda marķējuma, šāds vidiskuma marķējums ir arī eksplicīta vidiskuma norāde. Tāpēc uz šāda vidiskuma marķējuma saturu attiecas prasības par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu un izdarīšanu.

(41) ~~Vidiskuma~~***VVidiskuma*** marķējuma mērķis mēdz būt patērētājiem sniegt kopvērtējumu, kas atspoguļo produktu vai tirgotāju kumulatīvo ietekmi uz vidi, lai produktus vai tirgotājus būtu iespējams tieši salīdzināt. Tomēr šāds kopvērtējums rada patērētāju maldināšanas risku, jo koprādītājs var nomaskēt dažu produkta aspektu negatīvo

vidisko ietekmi tāpēc, ka citu produkta aspektu vidiskā ietekme ir pozitīvāka. Turklāt, ja šādu veidu marķējumu izstrādā dažādi operatori, kopvērtējuma pamatā parasti ir atšķirīga metodika, piemēram, tas, kāda vidiskā ietekme ņemta vērā vai kādi svērumi šai ietekmei piemēroti. Tas nozīmē, ka viens un tas pats produkts atkarībā no izmantotās shēmas varētu saņemt atšķirīgu vērtējumu vai rangu. Šīs bažas rodas attiecībā uz shēmām, kas izveidotas Savienībā un trešās valstīs. Tas veicina iekšējā tirgus sadrumstalotību, rada risku, ka mazāki uzņēmumi varētu nonākt neizdevīgākā situācijā, un var vēl vairāk maldināt patērētājus un mazināt viņu uzticēšanos vidiskuma marķējumam. Lai šo risku novērstu un vienotajā tirgū nodrošinātu lielāku saskaņotību, ~~eksplicītas~~***eksplicītām*** vidiskuma ~~norādes~~***norādēm***, arī vidiskuma ~~marķējums~~***marķējumam***, kura pamatā ir kopvērtējums, kas atspoguļo produktu vai tirgotāju kumulatīvo ietekmi uz vidi, ~~nebūtu jāuzskata par pietiekami pamatotām, ja šie kopvērtējumi neizriet no Savienības noteikumiem, to vidū deleģētajiem aktiem, kurus Komisija ir pilnvarota pieņemt saskaņā ar šo direktīvu, kā rezultātā ir izveidotas tādas saskaņotas Savienības mēroga shēmas visiem produktiem vai konkrētai produktu grupai, kurām~~***būtu jāatbilst prasībām, kas nodrošina*** pamatā ~~ir vienota metodika saskanības un salīdzināmības nodrošināšanai~~***esošo vides marķējuma sistēmu uzticamību, tai skaitā attiecībā uz to novērtēšanas metodēm un pārvaldību***. **[Gr. 26]**

(42) Saskaņā ar priekšlikumu direktīvai par patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam, ar ko groza Direktīvu 2005/29/EK, tāda ilgtspējas marķējuma izvietošana, kura pamatā nav sertifikācijas shēma vai kuru nav izveidojušas publiskās iestādes, jebkuros apstākļos ir negodīga komercprakse. Tas nozīmē, ka ir aizliegts izmantot "pašsertificētu" ilgtspējas marķējumu, kura atbilstību ilgtspējas marķējuma pamatprasībām neverificē un regulāri neapseko trešā puse.

(43) Lai cīnītos pret maldinošām eksplicītām vidiskuma norādēm, kas izdarītas vidiskuma marķējuma veidā, un palielinātu patērētāju uzticēšanos vidiskuma marķējumam***, arī preču zīmēm un sertifikācijas shēmu logotipiem***, ar šo direktīvu būtu jānosaka pārvaldības kritēriji, kuri jāievēro visām vidiskuma marķējuma shēmām, tādējādi papildinot prasības, kas noteiktas minētajā priekšlikumā aktam, ar ko groza Direktīvu 2005/29/EK. **[Gr. 27]**

(44) ~~Lai izvairītos no nacionālu vai reģionālu oficiāli atzītu EN ISO 14024 I tipa vidiskuma marķējuma (ekomarķējuma) shēmu un citu vidiskuma marķējuma shēmu tālākas savairošanās un lai nodrošinātu lielāku saskaņotību iekšējā tirgū, jaunas nacionālas vai reģionālas vidiskuma marķējuma shēmas būtu jāizstrādā tikai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Tomēr dalībvalstis var Komisijai lūgt apsvērt iespēju Savienības līmenī izstrādāt publiskas marķējuma shēmas produktu grupām vai nozarēm, kurām Savienības tiesību aktos šāds marķējums vēl nav noteikts un kuru gadījumā saskaņošana sniegtu pievienoto vērtību efektīvā ilgtspējas un iekšējā tirgus mērķu sasniegšanā.~~ **[Gr. 28]**

(45) Lai neradītu nevajadzīgus šķēršļus starptautiskajai tirdzniecībai un nodrošinātu tādu pašu attieksmi kā pret Savienībā izveidotajām publiskajām shēmām, ārpussavienības publiskajām iestādēm, kuras izveido jaunas marķējuma shēmas, būtu jāatļauj Komisijai pieprasīt apstiprinājumu marķējuma izmantošanai Savienības tirgū. Šā apstiprinājuma piešķiršanas nosacījumam vajadzētu būt shēmas ieguldījumam šīs direktīvas mērķu sasniegšanā un tam, ka shēma pierāda pievienoto vērtību vidiskā vēriena, vidiskās ietekmes, produktu grupas vai nozares aptvēruma ziņā un atbilst visām šīs direktīvas prasībām.

(46) Privāto operatoru izveidotās vidiskuma marķējuma shēmas, ja to ir pārāk daudz un tās pārklājas tvēruma ziņā, var radīt neskaidrības patērētājiem vai mazināt viņu uzticēšanos vidiskuma marķējumam. Tāpēc dalībvalstīm būtu ***jāatļauj esošās vides marķēšanas shēmas attēlot uzņēmēju un patērētāju komercpraksē tikai pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un tad, ja šādas shēmas atbilst šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem, un būtu jāatļauj*** privātiem operatoriem ~~jāatļauj~~ jaunas vidiskuma marķējuma shēmas veidot tikai ar nosacījumu, ka tās ~~salīdzinājumā ar esošajām nacionālajām vai reģionālajām shēmām dod ievērojamus~~***saskaņā ar šo direktīvu dod*** pievienoto vērtību marķējuma piešķiršanas kritēriju vidiskā vēriena, relevantās vidiskās ietekmes aptvēruma un pamatā esošā novērtējuma pilnīguma ziņā. Dalībvalstīm būtu jāizveido jaunu vidiskuma marķējuma shēmu apstiprināšanas procedūra, kuras pamatā būtu atbilstības sertifikāts, ko sagatavojis neatkarīgs verificētājs***, un jānovērtē sniegtās norādes esošajās vides un ilgtspējas marķējuma un sertifikācijas shēmās***. Tā būtu jāpiemēro gan shēmām, kas izveidotas Savienībā, gan shēmām, kas izveidotas ārpus Savienības***, tai skaitā esošajām shēmām*** **[Gr. 29].**

(47) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību un atvieglotu ~~jaunu~~ oficiāli atzītu ~~nacionālu un reģionālu vidiskuma marķējuma shēmu un jaunu~~ privātu marķējuma shēmu noteikumu izpildes panākšanu, Komisijai būtu jāpublicē saraksts ar šādām shēmām, kuras vai nu drīkst Savienības tirgū izmantot arī turpmāk, vai drīkst tajā ienākt. **[Gr. 30]**

(48) Lai nodrošinātu, ka dalībvalstis īsteno saskaņotu pieeju privātu operatoru izstrādāto vidiskuma marķējuma shēmu novērtēšanai un apstiprināšanai un lai izveidotu Komisijas apstiprinājuma procedūru ierosinātām shēmām, ko izveidojušas publiskas iestādes ārpus Savienības, ~~būtu Komisijai jāpiešķir īstenošanas pilnvaras~~***Komisija ir pilnvarota*** pieņemt ***deleģētos aktus, ar kuriem nosaka*** kopīgus noteikumus, ar ko precizētu detalizētas šādu vidiskuma marķējuma shēmu, apliecinošo dokumentu formāta un satura apstiprināšanas prasības un šādu shēmu apstiprināšanas kārtību~~. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011~~ ([19])~~.~~ **[Gr. 31]**

(49) Ir būtiski, lai eksplicītas vidiskuma norādes ***un vidiskuma marķējuma shēmas*** pareizi atspoguļotu vidisko sniegumu un vidisko ietekmi, ko ***aptver*** norāde ~~aptver~~***gan tieši par produktu, gan par produktam pievienoto informāciju***, un lai tajās būtu ņemti vērā jaunākie zinātniskie pierādījumi. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tirgotājs, kurš iesniedz prasību ***un vidiskuma marķējuma shēmas***, norāžu pamatojumu un izdarīšanas veidu vismaz reizi 5 gados izskata un atjaunina, lai nodrošinātu atbilstību šīs direktīvas prasībām. **[Gr. 32]**

(49a) Saskaņā ar ES Tabakas izstrādājumu direktīvas 2014/40/ES 13. panta 1. punkta e) apakšpunktu ir aizliegtas vidiskuma norādes uz tabakas izstrādājumiem un iepakojuma, taču nav aizliegts tabakas industrijas uzņēmumiem izteikt zaļuma norādes par savu darbību kopumā, it īpaši izmantojot reklāmas kampaņas par to vidisko sniegumu, kas varētu maldināt patērētājus; tādēļ nevajadzētu atļaut nekādas vidiskuma norādes attiecībā uz tabakas industrijas darbībām. **[Gr. 33]**

(50) Lai nodrošinātu, ka eksplicītas vidiskuma norādes ir uzticamas, dalībvalstīm ir jāizveido procedūra, kurā verificē, vai eksplicītu vidiskuma norāžu, arī vidiskuma marķējuma, pamatošana un izdarīšana/izvietošana vai vidiskuma marķējuma shēmas atbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām.

(51) Lai kompetentās iestādes varētu efektīvāk kontrolēt šīs direktīvas noteikumu īstenošanu un lai pēc iespējas novērstu nepamatotu eksplicītu vidiskuma norāžu, arī vidiskuma marķējuma, parādīšanos tirgū, verificētājiem, kas ievēro ar šo direktīvu noteiktās saskaņotās prasības, būtu jāpārbauda, vai gan informācija, kas izmantota eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanai, gan to izdarīšana atbilst šīs direktīvas prasībām. Lai izvairītos no patērētāju maldināšanas, verifikācijai ~~jebkurā gadījumā~~ būtu jānotiek pirms vidiskuma norāžu publiskošanas vai vidiskuma marķējuma izvietošanas***. Tomēr, lai izvairītos no tādu produktu vai iepakojuma izšķērdēšanas, kas jau ir apdrukāti pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā, dalībvalstis var noteikt pārejas periodu no šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas līdz tās piemērošanas dienai, kura laikā var izmantot esošās vidiskuma norādes, kas iesniegtas verificēšanai. Dalībvalstis var piešķirt prioritāti pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā iesniegto norāžu verificēšanai***. Verificētājs vajadzības gadījumā var norādīt vairākus veidus, kā izdarīt eksplicītu vidiskuma norādi atbilstoši šīs direktīvas prasībām, lai izvairītos no nepieciešamības sertifikāciju katrreiz atkārtot, kad norādes izdarīšanas veids tiek nedaudz mainīts, neietekmējot atbilstību šīs direktīvas prasībām. Lai tirgotājiem būtu vieglāk panākt atbilstību noteikumiem par eksplicītu vidiskuma norāžu, arī vidiskuma marķējuma, pamatošanu un izdarīšanu/izvietošanu, verifikācijā būtu jāņem vērā norādes vai vidiskuma marķējuma veids un saturs, arī tas, vai tie šķiet negodīgi, ņemot vērā Direktīvu 2005/29/EK. **[Gr. 34]**

(52) Lai tirgotājiem visā iekšējā tirgū nodrošinātu juridisko noteiktību attiecībā uz eksplicītu vidiskuma norāžu atbilstību šīs direktīvas prasībām, atbilstības sertifikāts būtu jāatzīst kompetentajām iestādēm visā Savienībā. Mikrouzņēmumiem***, kā arī mazajiem uzņēmumiem, kas izmanto pārejas posmu,*** būtu jāatļauj šādu sertifikātu pieprasīt, ja tie vēlas savas norādes sertificēt saskaņā ar šīs direktīvas prasībām un izmantot to, ka sertifikāts tiek atzīts visā Savienībā. Tomēr atbilstības sertifikātam nebūtu jāietekmē vidiskuma norādes novērtējums, ko veic publiskās iestādes vai tiesas, kuras nodrošina Direktīvas 2005/29/EK izpildi. **[Gr. 35]**

([19]) ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).~~

(53) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus noteikumiem par eksplicītu vidiskuma norāžu un vidiskuma marķējuma shēmu verifikāciju un lai atvieglotu šīs direktīvas verifikācijas noteikumu izpildes panākšanu, būtu Komisijai jāpiešķir īstenošanas pilnvaras pieņemt vienotu atbilstības sertifikātu veidolu un tehniskos līdzekļus šādu sertifikātu izdošanai. ***Šai vienotajai veidlapai būtu jāatvieglo atbilstības sertifikātu atzīšana, ko veic kompetentās iestādes visā Savienībā.*** Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([20]). **[Gr. 36]**

(54) Iespējai izmantot ilgtspējīgāku produktu tirgus pavērtās iespējas vajadzētu būt arī ***mikrouzņēmumiem un*** mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), taču tie varētu saskarties ar proporcionāli augstākām izmaksām un grūtībām, kas saistītas ar dažām eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanas un verifikācijas prasībām. Dalībvalstīm ***un Komisijai*** būtu jāsniedz pienācīga informācija un jāpanāk lielāka informētība par to, kādos veidos var izpildīt šīs direktīvas prasības, jānodrošina mērķorientēta un specializēta apmācība un jāsniedz īpaša palīdzība un atbalsts — arī finansiāls — MVU, kuri par saviem produktiem vai darbībām vēlas izdarīt eksplicītas vidiskuma norādes. Dalībvalstīm būtu jārīkojas, ņemot vērā piemērojamos valsts atbalsta noteikumus. ***Lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem visā Savienībā, dalībvalstīm būtu jāiesaistās regulārā dialogā par atbalsta pasākumiem mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kas tiek īstenoti attiecīgi reģionālā un valsts līmenī. Turklāt, lai nodrošinātu, ka mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi nesaskaras ar nesamērīgi lielākām izmaksām un grūtībām saistībā ar šīs direktīvas prasībām, Komisijai būtu jāapsver dažas iniciatīvas finanšu programmu ietvaros, kas paredzētas mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem gadījumos, kad tie vēlas par saviem produktiem vai darbībām izdarīt eksplicītas vidiskuma norādes.*** **[Gr. 37]**

(55) Lai Savienības tirgū nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, ja apgalvojumi par produkta vai tirgotāja vidisko sniegumu ir balstīti uz uzticamu, salīdzināmu un verificējamu informāciju, ir jānosaka kopīgi noteikumi par izpildes panākšanu un atbilstību.

(56) Lai nodrošinātu šīs direktīvas mērķu sasniegšanu un efektīvi panāktu tās prasību izpildi, dalībvalstīm būtu jānorīko kompetentās iestādes, kas būs atbildīgas par šīs direktīvas piemērošanu un izpildes panākšanu. Tomēr, ņemot vērā šīs direktīvas 5. un 6. panta ciešo komplementaritāti ar Direktīvas 2005/29/EK noteikumiem, būtu dalībvalstīm arī jāļauj tās izpildes panākšanai norīkot tās pašas kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par Direktīvas 2005/29/EK izpildes panākšanu. Ja dalībvalstis izvēlas rīkoties tā, tām konsekvences labad, ~~atkāpjoties no šajā direktīvā paredzētajiem izpildes panākšanas noteikumiem,~~ vajadzētu būt iespējai izmantot izpildes panākšanas līdzekļus un pilnvaras, ko tās noteikušas saskaņā ar Direktīvas 2005/29/EK 11. pantu. Ja dalībvalsts teritorijā ir norīkota vairāk nekā viena kompetentā iestāde, dalībvalstij, lai nodrošinātu kompetento iestāžu pienākumu rezultatīvu izpildi, būtu jānodrošina cieša visu norīkoto kompetento iestāžu sadarbība. **[Gr. 38]**

(57) Neskarot pilnvaras, kas patērētāju tiesību aizsardzības iestādēm jau piešķirtas ar Regulu (ES) 2017/2394 ([21]), kompetentajām iestādēm vajadzētu būt izmeklēšanas un izpildes panākšanas pilnvaru minimumam, kas nodrošinātu atbilstību šai direktīvai un ātrāku un efektīvāku savstarpējo sadarbību un tirgus dalībniekus atturētu no šīs direktīvas pārkāpšanas. Minētajām pilnvarām vajadzētu būt pietiekamām, lai rezultatīvi varētu nodrošināt izpildi e-komercijā un digitālajā vidē un nepieļautu to, ka tirgotāji, kas noteikumus neievēro, izmanto robus izpildes panākšanas sistēmā, pārceļoties uz dalībvalstīm, kuru kompetento iestāžu rīcībā varētu nebūt pietiekamu līdzekļu, ar ko apturēt nelikumīgu praksi.

(58) Kompetentajām iestādēm būtu jāvar par pierādījumiem izmeklēšanas vajadzībām izmantot visus lietas faktus un apstākļus.

(59) Lai novērstu maldinošas un nepamatotas eksplicītas vidiskuma norādes Savienības tirgū, kompetentajām iestādēm būtu eksplicītās vidiskuma norādes un piemērotās vidiskuma marķējuma shēmas regulāri jāpārbauda, lai pārliecinātos, ka ir izpildītas šajā direktīvā noteiktās prasības.

([20]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2394 (2017. gada 12. decembris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbild par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 345, 27.12.2017., 1. lpp.).

(60) Ja kompetentās iestādes konstatē šīs direktīvas prasību pārkāpumu, tām būtu jāveic izvērtējums un atkarībā no tās rezultātiem par konstatēto pārkāpumu jāinformē tirgotājs un jāpieprasa, lai tas veiktu korektīvus pasākumus. Lai līdz minimumam samazinātu patērētāju maldināšanu, kuras cēlonis ir neatbilstīga eksplicīta vidiskuma norāde vai neatbilstīga vidiskuma marķējuma shēma, kompetentajām iestādēm būtu tirgotājam jāprasa rezultatīvi un ātri rīkoties, lai minēto pārkāpumu novērstu. Prasītajiem korektīvajiem pasākumiem vajadzētu būt samērīgiem ar konstatēto pārkāpumu un tā paredzamo nelabvēlīgo ietekmi uz patērētājiem.

(61) Ja pārkāpums neaprobežojas tikai ar attiecīgās valsts teritoriju un tirgotāji eksplicītas vidiskuma norādes ir virzījuši tālāk citiem tirgotājiem, kompetentajām iestādēm būtu par izvērtējuma rezultātiem un jebkādām darbībām, ko tās pieprasījušas veikt atbildīgajam tirgotājam, jāinformē pārējās dalībvalstis.

(62) Kompetentajām iestādēm būtu eksplicītas vidiskuma norādes, kas parādās Savienības tirgū, jāpārbauda arī tad, ja to rīcībā ir relevanta informācija — arī pamatotas trešo personu paustas bažas — un balstoties uz to. Trešām personām, kas bažas pauž, būtu jāspēj pierādīt pietiekamu ieinteresētību vai norādīt uz tiesību aizskārumu.

(63) Lai nodrošinātu, ka tirgotāji tiek rezultatīvi atturēti no šīs direktīvas prasību neievērošanas, dalībvalstīm būtu jānosaka noteikumi par sodiem, kas piemērojami par šīs direktīvas pārkāpumiem, un jānodrošina, ka minētie noteikumi tiek īstenoti. Paredzētajiem sodiem vajadzētu būt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem. Lai veicinātu konsekventāku sodu piemērošanu, ir jānosaka vienoti neizsmeļoši kritēriji pārkāpumu gadījumā piemērojamo sodu veidu un līmeņu noteikšanai. Šiem kritērijiem cita starpā būtu jāaptver pārkāpuma veids un smagums, kā arī no pārkāpuma gūtais ekonomiskais labums, lai nodrošinātu, ka šis labums vainīgajiem tiek liegts.

(64) Nosakot sodus par pārkāpumiem un veicamos pasākumus, dalībvalstīm būtu jāparedz, ka atkarībā no pārkāpuma smaguma naudas sodam būtu neatbilstīgajam tirgotājam faktiski jāatņem ekonomiskais labums, kas gūts no maldinošas vai nepamatotas eksplicītas vidiskuma norādes vai neatbilstīgas vidiskuma marķējuma shēmas izmantošanas, arī atkārtotu pārkāpumu gadījumā. Tāpēc dalībvalstu paredzētajiem pasākumiem attiecībā uz pārkāpumiem būtu jāietver arī attiecīgā produkta konfiskācija no tirgotāja vai pārkāpuma skartajos darījumos gūto ieņēmumu konfiskācija, vai pagaidu izslēgšana no publiskā iepirkuma vai aizliegumi produktus laist vai pakalpojumus darīt pieejamus Savienības tirgū. Izpildes panākšanas iestāžu veikto pasākumu galvenajam kritērijam vajadzētu būt pārkāpuma smagumam. Ja pārkāpumi ir plaši, tiem ir Savienības dimensija un uz tiem attiecas koordinēti izmeklēšanas un izpildes panākšanas pasākumi saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2394 ([22]), naudas sodu maksimālajai summai vajadzētu būt atturošai un vismaz 4 % no tirgotāja kopējā gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai dalībvalstīs.

(65) Ir īpaši būtiski, lai Komisija, pieņemot deleģētos aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, sagatavošanas darba laikā pienācīgi apspriestos***, tai skaitā apspriežu forumā***, arī ekspertu līmenī, un lai šī apspriešanās notiktu saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ([23]). Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana. **[Gr. 39]**

(66) Lai novērtētu, kā tiesību aktam izdodas sasniegt nospraustos mērķus, Komisijai būtu jāveic šīs direktīvas izvērtējums un būtu Eiropas Parlamentam un Padomei jāiesniedz ziņojums par galvenajiem konstatējumiem. Lai sagādātu šīs direktīvas izvērtēšanai vajadzīgo informāciju, dalībvalstīm būtu regulāri jāapkopo informācija par šīs direktīvas piemērošanu un tā ik gadu jāsniedz Komisijai.

([22]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2394 (2017. gada 12. decembris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbild par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 345, 27.12.2017., 1. lpp.).

([23]) OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

(67) Ja, balstoties uz šīs direktīvas uzraudzības un izvērtēšanas rezultātiem, Komisija uzskata, ka ir lietderīgi ierosināt šīs direktīvas izskatīšanu, būtu jāapdomā arī tas, vai būtu reālistiski un lietderīgi ar papildu noteikumiem noteikt pienākumu izmantot kopīgu eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanas metodi~~, noteikt aizliegumu vidiskuma norādes izmantot attiecībā uz produktiem, kas satur bīstamas vielas, izņemot gadījumus, kad to izmantošana tiek uzskatīta par būtisku sabiedrībai,~~ vai vēl pilnīgāk saskaņot prasības, kā pamatojamas eksplicītas vidiskuma norādes par vidiskuma aspektiem vai ietekmi uz vidi. **[Gr. 40]**

(68) Viskaitīgāko vielu izmantošana Savienībā galu galā būtu pakāpeniski jāizbeidz, lai nepieļautu un novērstu nopietnu kaitējumu cilvēka veselībai un videi, it sevišķi no to izmantojuma patēriņa precēs. ***Komisijai būtu jāsniedz ziņojums par eksplicītu vidiskuma norāžu izmantošanu produktiem, kas satur kaitīgas vielas, un jāizvērtē, attiecībā uz kuriem produktiem vai produktu grupām eksplicītu vidiskuma norāžu izmantošana ir maldinoša. Tā kā šādu norāžu izmantošana var veicināt tādu produktu patēriņu, kas satur videi vai cilvēka veselībai kaitīgas vielas, Komisijai vajadzētu būt pilnvarām pieņemt deleģētos aktus nolūkā ieviest ierobežojumus vai aizliegumus šādu eksplicītu vidiskuma norāžu izmantošanai. Savā ziņojumā Komisija varētu arī izvērtēt, vai būtu lietderīgi dažus Regulā (EK) Nr. 66/2010 noteiktos ES ekomarķējuma kritērijus attiecībā uz vielu vai preparātu/maisījumu izmantošanu izmantot iespējamiem ierobežojumiem vai aizliegumiem attiecībā uz eksplicītu vidiskuma norāžu izmantošanu saskaņā ar šo direktīvu.*** Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 ([24]) aizliedz maisījumus un vielas, kas satur bīstamas ķimikālijas, marķēt kā "netoksiskas", "nekaitīgas", "nepiesārņojošas", "ekoloģiskas" vai izmantot jebkādus citus apzīmējumus, kas norādītu, ka viela vai maisījums nav bīstams, vai izmantot apzīmējumus, kas neatbilst minētās vielas vai maisījuma klasifikācijai. Dalībvalstīm ir jānodrošina šā pienākuma izpilde. Kā noteikts Ilgtspēju sekmējošajā ķimikāliju stratēģijā, Komisija izstrādās būtisku lietojumu kritērijus, lai virzītu tās piemērošanu visos relevantajos Savienības tiesību aktos. **[Gr. 41]**

(69) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus — proti, uzlabot iekšējā tirgus darbību ekonomikas dalībniekiem, kuri darbojas iekšējā tirgū, un patērētājiem, kuri paļaujas uz vidiskuma norādēm, — nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tās mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(70) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ([25]) dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.

(71) Lai atvieglotu kompetento iestāžu administratīvo sadarbību Iekšējā tirgus informācijas sistēmā, būtu jāgroza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1024/2012 ([26]) pielikums, tajā iekļaujot atsauci uz šo direktīvu.

(72) Lai veicinātu pārrobežu sadarbību šīs direktīvas izpildes panākšanā, būtu jāgroza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/2394 ([27]) pielikums, tajā iekļaujot atsauci uz šo direktīvu.

(73) Lai nodrošinātu, ka ir aizsargātas šajā direktīvā noteiktās kolektīvās patērētāju intereses, būtu jāgroza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2020/1828 ([28]) I pielikums, tajā iekļaujot atsauci uz šo direktīvu,

([24]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

([25]) OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

([26]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2012 (2012. gada 25. oktobris) par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu, un ar ko atceļ Komisijas Lēmumu 2008/49/EK ("IMI regula") (OV L 316, 14.11.2012., 1. lpp.).

([27]) OV L 345, 27.12.2017., 1. lpp.

([28]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2020/1828 (2020. gada 25. novembris) par pārstāvības prasībām patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai un ar ko atceļ Direktīvu 2009/22/EK (OV L 409, 4.12.2020., 1. lpp.).

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma **[Gr. 42]**

-1. Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu patērētāju un vides aizsardzības līmeni, vienlaikus veicinot iekšējā tirgus darbību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas saistīti ar vidiskuma norādēm, kuras izdarītas par produktiem, kas darīti pieejami tirgū, vai attiecībā uz šiem produktiem vai par tirgotājiem, kuri produktus dara pieejamus tirgū. **[Gr. 43]**

1. Šī direktīva attiecas uz eksplicītām vidiskuma norādēm, ko tirgotāji izdara par produktiem***, kas laisti tirgū vai nodoti ekspluatācijā, arī izmantojot tiešsaistes platformas,*** vai tirgotājiem ***un vidiskuma marķējuma shēmām*** uzņēmēju komercpraksē darījumos ar patērētājiem. **[Gr. 44]**

2. Šī direktīva neattiecas uz vidiskuma marķējuma shēmām vai eksplicītām vidiskuma norādēm, ko reglamentē vai pamato šādu tiesību aktu noteikumi:

a) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 66/2010 ([29]),

b) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/848 ([30]),

c) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1369 ([31]),

d) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/125/EK ([32]),

e) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 305/2011 ([33]),

f) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 ([34]),

g) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1221/2009 ([35]),

h) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/94/EK ([36]),

i) ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 305/2011~~ ([37])~~,~~ **[Gr. 45]**

j) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/66/EK ([38]),

k) ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 94/62/EK~~ ([39])~~,~~ **[Gr. 46]**

([29]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 66/2010 (2009. gada 25. novembris) par ES ekomarķējumu (OV L 27, 30.1.2010., 1. lpp.).

([30]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/848 (2018. gada 30. maijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 (OV L 150, 14.6.2018., 1. lpp.).

([31]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1369 (2017. gada 4. jūlijs), ar ko izveido energomarķējuma satvaru un atceļ Direktīvu 2010/30/ES (OV L 198, 28.7.2017., 1. lpp.).

([32]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/125/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem (pārstrādāta versija) (OV L 285, 31.10.2009., 10. lpp.).

([33]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 305/2011 (2011. gada 9. marts), ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK (OV L 88, 4.4.2011., 5. lpp.)

([34]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

([35]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1221/2009 (2009. gada 25. novembris) par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS), kā arī par Regulas (EK) Nr. 761/2001 un Komisijas Lēmumu 2001/681/EK un 2006/193/EK atcelšanu (OV L 342, 22.12.2009., 1. lpp.).

([36]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/94/EK (1999. gada 13. decembris) attiecībā uz patērētājiem domātas informācijas pieejamību par degvielas ekonomiju un CO_2 emisijām saistībā ar jaunu vieglo automobiļu tirdzniecību (OV L 12, 18.1.2000., 16. lpp.).

([37]) ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 305/2011 (2011. gada 9. marts), ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK (OV L 88, 4.4.2011., 5. lpp.)~~

([38]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/66/EK (2006. gada 6. septembris) par baterijām un akumulatoriem un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK (OV L 266, 26.9.2006., 1. lpp.).

([39]) ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 94/62/EK (1994. gada 20. decembris) par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (OV L 365, 31.12.1994., 10. lpp.).~~

l) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 ([40]),

m) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) … /… ([41]),

n) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES ([42]),

o) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES ([43]) ***, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088*** ([44]) un citi Savienības, valstu vai starptautiskie noteikumi, standarti vai vadlīnijas, kas attiecas uz finanšu pakalpojumiem, finanšu instrumentiem un finanšu produktiem, **[Gr. 47]**

oa) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1007/2011 ([45]) ***par tekstilšķiedru nosaukumiem un par tekstilizstrādājumu šķiedru sastāva etiķetēšanu un marķēšanu saistībā ar tiem;*** **[Gr. 48]**

p) ~~citi esoši vai turpmāki Savienības noteikumi, kuros izklāstīts, ar kādiem nosacījumiem var izdarīt vai ir jāizdara eksplicītas vidiskuma norādes par noteiktiem produktiem vai tirgotājiem, vai Savienības noteikumi, kuros noteiktas prasības par noteiktu produktu vai tirgotāju vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma novērtēšanu vai paziņošanu, vai vidiskuma marķējuma shēmu nosacījumi.~~ **[Gr. 49]**

2a. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 18. pantu, lai grozītu 2. punktā minēto sarakstu nolūkā svītrot vai pievienot jaunus vai pārskatītus tiesību aktus, ja tie paredz tādu prasību līmeni, ko var uzskatīt par līdzvērtīgu šajā direktīvā noteiktajām prasībām. Prasības, kurām jābūt līdzvērtīgām, ietver:

a) informācijas izpaušanas līmenis;

b) prasības par trešās personas veiktu verifikāciju pirms norādes laišanas tirgū;

c) izpildes līmenis. **[Gr. 50]**

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

(1) "vidiskuma norāde" ir vidiskuma norāde, kas definēta Direktīvas 2005/29/EK 2. panta o) punktā;

(2) "eksplicīta vidiskuma norāde" ir tekstā vai vidiskuma marķējumā ietverta vidiskuma norāde;

(3) "tirgotājs" ir tirgotājs, kas definēts Direktīvas 2005/29/EK 2. panta b) punktā;

(4) "produkts" ir produkts, kas definēts Direktīvas 2005/29/EK 2. panta c) punktā;

(5) "patērētājs" ir patērētājs, kas definēts Direktīvas 2005/29/EK 2. panta a) punktā;

(6) "uzņēmumu komercprakse darījumos ar patērētājiem" ir Direktīvas 2005/29/EK 2. panta d) punktā definētā "uzņēmēja komercprakse attiecībā pret patērētājiem";

(7) "ilgtspējas marķējums" ir ilgtspējas marķējums, kas definēts Direktīvas 2005/29/EK 2. panta r) punktā;

(8) ~~"~~***"***vidiskuma marķējums~~"~~***"*** ir ilgtspējas marķējums, kas aptver ~~vienīgi vai galvenokārt~~***vienu vai vairākus*** produkta, procesa vai tirgotāja vidiskos aspektus; **[Gr. 51]**

([40]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

([41]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) … /…, ar ko izveido ar ko izveido Savienības sertifikācijas satvaru oglekļa piesaistījumiem (OV L …).

([42]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

([43]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

([44]) ***Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088 (2019. gada 27. novembris) par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē.***

([45]) ***Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1007/2011 (2011. gada 27. septembris) par tekstilšķiedru nosaukumiem un par tekstilizstrādājumu šķiedru sastāva etiķetēšanu un marķēšanu saistībā ar tiem.***

(9) "produktu grupa" ir produktu kopums, ko izmanto līdzīgiem mērķiem vai kas ir līdzīgi lietojami, vai kam ir līdzīgas funkcionālās īpašības;

(10) "sertifikācijas shēma" ir sertifikācijas shēma, kas definēta Direktīvas 2005/29/EK 2. panta s) punktā;

(11) "verifikācija" ir atbilstības novērtēšanas process, ko veic verificētājs, lai verificētu to, vai eksplicītās vidiskuma norādes pamatojums un tās izdarīšanas veids atbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām, vai to, vai vidiskuma marķējuma shēmas atbilst šai direktīvai;

(12) ~~"~~**"**vērtības ķēde~~"~~**"** ir visas darbības un procesi, kas ir produkta vai tirgotāja darbības aprites cikla daļa, arī pārražošana***, atkalizmantošana, reciklēšana un aprites cikla beigas***; **[Gr. 52]**

(13) "aprites cikls" ir secīgie un savstarpēji saistītie produkta aprites posmi, proti, izejvielu iegāde vai ieguve no dabas resursiem, priekšapstrāde, izgatavošana, glabāšana, izplatīšana, uzstādīšana, izmantošana, uzturēšana, remonts, modernizēšana, pārjaunošana, kā arī atkalizmantošana un kalpošanas laika beigas;

(14) "primārā informācija" ir informācija, ko tirgotājs tieši mēra vai ievāc no viena vai vairākiem kompleksiem, kuri ir reprezentatīvi tirgotāja darbībām;

(15) ~~"~~**"**sekundārā informācija~~"~~**"** ir informācija, kuras pamatā ir citi avoti, kas nav primārās informācijas avoti, to vidū ***zinātniski recenzēti*** literatūras pētījumi, inženiertehniskie pētījumi un patenti; **[Gr. 53]**

(16) "sabiedrība" ir viena vai vairākas fiziskas vai juridiskas personas un to apvienības, tirgotāji vai grupas;

(17) "vidiskais sniegums" ir konkrēta produkta vai produktu grupas, tirgotāja vai nozares sniegums, kas saistīts ar šā produkta vai produktu grupas vai minētā tirgotāja vai nozares darbību vidiskajiem aspektiem vai ietekmi uz vidi;

(18) "vidisks aspekts" ir tirgotāja vai nozares darbību vai produktu vai produktu grupu elements, kas mijiedarbojas vai var mijiedarboties ar vidi;

(19) ~~"~~**"**ietekme uz vidi~~"jeb"~~***"jeb"*** vidiskā ietekme~~"~~**"** ir jebkādas ***izmērāmas*** vides izmaiņas, pozitīvas vai negatīvas, kas pilnībā vai daļēji izriet no tirgotāja vai nozares darbībām vai no produkta vai produktu grupas aprites cikla laikā. **[Gr. 54]**

(19a) "vidiskuma marķējuma shēma" ir sertifikācijas shēma, kas apliecina, ka produkts, process vai tirgotājs atbilst vidiskuma marķējuma prasībām. **[Gr. 55]**

3. pants

Eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgotāji, lai pamatotu eksplicītas vidiskuma norādes, veic novērtējumu. Novērtējumā

a) norāda, vai norāde attiecas uz visu produktu, produkta ***daļu, produkta aprites cikla*** daļu vai konkrētiem produkta aspektiem vai uz visām tirgotāja darbībām vai konkrētu šo darbību daļu vai aspektu, kas ir norādei relevants; **[Gr. 56]**

b) izmanto ***neatkarīgus, zinātniski recenzētus,*** vispārpieņemtus***, stabilus un pārbaudāmus*** zinātniskos pierādījumus, izmanto precīzu informāciju un ņem vērā relevantus ***Savienības vai*** starptautiskos standartus; **[Gr. 57]**

c) pierāda, ka ietekme uz vidi, vidiskie aspekti vai vidiskais sniegums, uz ko attiecas norāde, ir no aprites cikla viedokļa būtiski;

d) gadījumos, kad norāde attiecas uz vidisko sniegumu, ņem vērā visus vidiskos aspektus vai vidisko ietekmi, kas ir būtiska vidiskā snieguma novērtēšanai***, arī no aprites cikla viedokļa***; **[Gr. 58]**

e) pierāda, ka norāde neattiecas tikai uz to prasību izpildi, kas produktu grupas produktiem vai nozares tirgotājiem noteiktas tiesību aktos;

f) sniedz informāciju par to, vai produkts vai tirgotājs, uz kuru norāde attiecas, vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma ziņā uzrāda ievērojami labāku sniegumu nekā produkti vai tirgotāji, kuru sniegums atbilst attiecīgās produktu grupas produktiem vai attiecīgās nozares tirgotājiem ierastajai praksei;

g) norāda, vai norādē ietvertās vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma uzlabošana noved pie ~~nopietna kaitējuma, kas saistīts ar~~***negatīviem kompromisiem, kas saistīti ar vidi un konkrētu*** vidisko ietekmi uz klimata pārmaiņām, resursu patēriņu un apritīgumu, ūdens un jūras resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, piesārņojumu, biodaudzveidību, dzīvnieku labturību un ekosistēmām; **[Gr. 59]**

h) ~~jebkādu siltumnīcefekta gāzu emisiju kompensēšanu~~***jebkādus izmantotos oglekļa kredītus*** nošķir no siltumnīcefekta gāzu emisijām kā papildu vidisko informāciju~~,~~ ***un*** precizē, vai ~~šī kompensēšana ir saistīta~~***šie kredīti ir saistīti*** ar emisiju samazinājumiem vai piesaistījumiem~~, un apraksta, kādā ziņā izmantotā kompensēšana ir ar augstu integritāti un pareizu uzskaiti, lai pienācīgi atspoguļotu norādē minēto ietekmi uz klimatu~~; **[Gr. 156 un 167]**

ha) attiecībā uz oglekļa kredītu izmantošanu saskaņā ar 3.b punktu norāda atlikušo emisiju īpatsvaru, kas izteikts kā daļa no bāzes gada emisijām, biogēno un fosilo emisiju īpatsvaru šajās atlikušajās emisijās un darbības apjomu un veidu (pastāvīgi oglekļa piesaistījumi, oglekļa uzglabāšana produktos, oglekļsaistīgas lauksaimniecības sekvestrēšana vai augsnes emisiju samazinājumi, kā noteikts [regula, ar ko izveido Savienības sertifikācijas satvaru pastāvīgiem oglekļa piesaistījumiem, oglekļsaistīgai lauksaimniecībai un oglekļa uzglabāšanai produktos]), kas ir izmantoto kredītu pamatā, sniedzot pierādījumus, ka kredīti ir pienācīgi izņemti no sertifikācijas shēmas reģistra, lai izvairītos no dubultas uzskaites; **[Gr. 157]**

i) ietver ~~tirgotājam piecjamo~~ primāro informāciju par norādē***, kas tirgotājam ir pieejama vai iegūstama, tai skaitā iegūstot īpašumā, veicot pētniecību vai izmantojot iepirkumu,*** ietverto vidisko ietekmi, vidiskajiem aspektiem vai vidisko sniegumu; **[Gr. 62]**

j) gadījumos, kad primārā informācija nav pieejama, ***papildus primārajai informācijai*** ietver relevantu sekundāro informāciju par vidisko ietekmi, vidiskajiem aspektiem vai vidisko sniegumu, kas ir reprezentatīvs tā produkta vai tirgotāja vērtības ķēdei, uz ko norāde attiecas***, pievienojot pamatojumu tam, kāpēc ir izmantota sekundārā informācija***. **[Gr. 63]**

ja) lai izmantotu oglekļa kredītus attiecībā uz norādēm par ieguldījumiem, jānodrošina, ka finansiālais ieguldījums netiek izmantots, lai apgalvotu, ka ir uzlabojusies produkta vai tirgotāja ietekme uz klimatu vai vidi, un jānošķir jebkāds finansiālais ieguldījums no produkta vai tirgotāja ietekmes uz klimatu vai vidi kā papildu informācija par vidi; **[Gr. 64]**

2. Ja ir pierādīts, ka pastāv ievērojama vidiskā ietekme, ko norāde neapver, bet nav plaši atzītu zinātnisku pierādījumu 1. punkta c) apakšpunktā minētā novērtējuma veikšanai, tirgotājs, kas izdara norādi uz citu aspektu, ņem vērā pieejamo informāciju un vajadzības gadījumā novērtējumu saskaņā ar 1. punktu atjaunina, tiklīdz vispārpieņemti zinātniski pierādījumi kļuvuši pieejami.

3. Šā panta 1. un 2. punktā izklāstītās prasības nepiemēro tirgotājiem, kas ir mikrouzņēmumi Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK ([46]) nozīmē, ja vien tie verifikāciju nepieprasa, lai saņemtu atbilstības sertifikātu saskaņā ar 10. pantu.

3a. Vidiskuma norādes par produkta neitrālu, samazinātu vai pozitīvu ietekmi uz vidi, pamatojoties uz oglekļa kredītu izmantošanu, ir aizliegtas saskaņā ar Direktīvu 2005/29/EK, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES)…/… [patērētāju iespēcināšana zaļās pārkārtošanās procesam]. **[Gr. 159 un 169]**

3b. Kompensācijas prasības, kuru pamatā ir oglekļa kredītu izmantošana, var iesniegt tikai attiecībā uz tirgotāja atlikušajām emisijām saskaņā ar 3. panta 4.a punktā minēto deleģēto aktu. Attiecībā uz prasībām par vidisko sniegumu nākotnē, kuru pamatā ir oglekļa kredītu izmantošana, tirgotājs ievēro attiecīgos noteikumus, kas izklāstīti Deleģētajā regulā (ES) 2023/2772. Izmantotajiem oglekļa kredītiem jābūt sertificētām vienībām, kuras izdotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido Savienības sertifikācijas satvaru oglekļa piesaistījumiem, vai citām vienībām saskaņā ar 3.c punktu. Ja vienības tiek izmantotas fosilo emisiju kompensēšanai, prasību pamato ar pastāvīgiem piesaistījumiem, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES)…/…, ar ko izveido Savienības sertifikācijas satvaru oglekļa piesaistījumiem. **[Gr. 160 un 170]**

([46]) Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

3c. Sertificētas vienības, kas nav vienības, kuras izdotas saskaņā ar [Regula, ar ko izveido Savienības sertifikācijas satvaru pastāvīgiem oglekļa piesaistījumiem, oglekļsaistīgai lauksaimniecībai un oglekļa uzglabāšanai produktos], var izmantot pienācīgi pamatotos gadījumos, ja Komisija minētās shēmas ir atzinusi par daļu no atbilstīgu shēmu saraksta, kuras atbilst prasībām, kas ir vismaz līdzvērtīgas tām, kuras noteiktas [Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES).../..., ar ko izveido Savienības sertifikācijas satvaru pastāvīgiem oglekļa piesaistījumiem, oglekļsaistīgai lauksaimniecībai un oglekļa uzglabāšanai produktos], jo īpaši attiecībā uz monitoringa, ziņošanas, verifikācijas un atbildības prasībām un nodrošinot, ka netiek veikta dubulta uzskaite. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 18. pantu, lai uzskaitītu atzītas oglekļa kredītu shēmas, kuras uzskata par atbilstošām šādām līdzvērtīgām prasībām. **[Gr. 161 un 171]**

3d. Līdz... [18 mēneši pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] Komisija sniedz ziņojumu par eksplicītu vidiskuma norāžu izmantošanu attiecībā uz produktiem vai produktu grupām, kas satur vielas vai preparātus / maisījumus, kuri atbilst kritērijiem, lai tos klasificētu kā toksiskus, bīstamus videi, kancerogēnus, mutagēnus vai toksiskus reproduktīvajai sistēmai (CMR), izraisot endokrīnās sistēmas darbības traucējumus cilvēka veselībai vai graujot vidi, un kurām piemīt noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas (PBT), ļoti noturīgas, ļoti bioakumulatīvus (vPvB), noturīgas, mobilas un toksiskas (PMT) vai ļoti noturīgas, ļoti mobilas (vPvM) īpašības, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu, un vielas, kas minētas 57. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru. Minētajā ziņojumā izvērtē, attiecībā uz kuriem produktiem vai produktu grupām eksplicītu vidiskuma norāžu izmantošana ir maldinoša, un novērtē, vai ir nepieciešams ierobežot vai aizliegt eksplicītu vidiskuma norāžu izmantošanu attiecībā uz šiem produktiem vai produktu grupām, kas novērstu maldinošas norādes un veicinātu cilvēka veselības un vides aizsardzību.

Ja ziņojumā secināts, ka eksplicītu vidiskuma norāžu izmantošana produktā vai produktu grupā, kas satur 1. punktā minētās vielas vai preparātus / maisījumus, ir maldinoša, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 18. pantu, kas papildinātu eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanas prasības, ieviešot ierobežojumus vai aizliegumus eksplicītu vidiskuma norāžu izmantošanai attiecībā uz šo produktu vai produktu grupu. **[Gr. 68]**

4. Ja, regulāri apsekojot 20. pantā minēto ***eksplicīto*** vidiskuma norāžu situācijas attīstību, atklājas atšķirības 1. punktā noteikto prasību piemērošanā konkrētām norādēm un šādas atšķirības ~~rada šķēršļus~~***var nelabvēlīgi ietekmēt*** iekšējā tirgus ~~darbībai~~***darbību*** vai ja Komisija konstatē, ka konkrētām norādēm piemērojamu prasību trūkums ~~noved~~***var novest*** pie plašas patērētāju maldināšanas, Komisija ~~var~~ saskaņā ar 18. pantu ~~pieņemt~~ ***pieņem***deleģētos aktus, ar ko 1. punktā noteiktās prasības par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu papildina šādi: **[Gr. 69]**

-a) nosaka attiecīgo vidisko ietekmi, uz kuru attiecas pamatojums; **[Gr. 70]**

a) paredzot noteikumus, kā novērtēt vidiskos aspektus, vidisko ietekmi un vidisko sniegumu, cita starpā nosakot, kādas darbības, procesi, materiāli, emisijas vai produkta izmantojums būtiski ietekmē relevanto vidisko ietekmi, vidiskos aspektus vai vidisko sniegumu vai tos ietekmēt nevar,

b) nosakot, par kādiem vidiskajiem aspektiem vai ietekmi uz vidi jāsniedz primārā informācija, un nosakot, pēc kādiem kritērijiem var novērtēt primārās informācijas un sekundārās informācijas precizitāti, vai

c) pieņemot īpašus uz aprites ciklu balstītus noteikumus par konkrētu produktu grupu un nozaru eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu***, tai skaitā attiecīgā gadījumā pamatojoties uz produktu vidiskās pēdas kategoriju noteikumiem un organizāciju vidiskās pēdas nozaru noteikumiem, ja minētie noteikumi aptver visu vidisko ietekmi vai aspektus, kas relevanti produkta kategorijai vai tirgotājam***.** **[Gr. 71]**

4a. papildinot noteikumus par sertificētu vienību izmantošanu tirgotāja atlikušajām emisijām, Komisija viena gada laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā pieņem deleģēto aktu saskaņā ar 18. pantu, ar ko paredz metodi atlikušo emisiju noteikšanai, pamatojoties uz emisiju samazināšanas plānu, kurš ir saderīgs ar globālās sasilšanas ierobežošanu līdz 1,5 °C, ņemot vērā tehnoloģiskās iespējas un apspriežoties ar Eiropas Zinātnisko konsultatīvo padomi klimata pārmaiņu jautājumos. **[Gr. 162/rev un 172]**

4b. Līdz... [1 gads pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] Komisija identificē visbiežākās eksplicītās vidiskuma norādes, kas izdarītas Savienības tirgū, un publicē darba plānu, kurā uzskaitītas norādes, ko Komisija plāno papildināt ar 4. punktā minēto deleģēto aktu. Minēto darba plānu atjaunina vismaz reizi trijos gados. **[Gr. 72]**

4c. Līdz... [1 gads pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] Komisija pieņem pamatnostādnes, kas atvieglotu 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju. **[Gr. 73]**

5. Sīkāk precizējot eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanas prasības saskaņā ar iepriekšējo punktu, Komisija ņem vērā zinātnisko vai citu pieejamo tehnisko informāciju, arī relevantos starptautiskos standartus, un attiecīgā gadījumā ņem vērā šādus aspektus:

a) to nozaru un produktu specifika, kuriem nepieciešama īpaša metodiskā pieeja,

aa) spēkā esošie produktu vidiskās pēdas kategoriju noteikumi un organizāciju vidiskās pēdas nozaru noteikumi; **[Gr. 74]**

(b) konkrētu produktu grupu vai nozaru potenciālais ieguldījums Savienības klimata un vides mērķu sasniegšanā,

c) visa relevantā informācija, kas izriet no Savienības tiesību aktiem,

d) atvieglota piekļuve novērtējuma veikšanai vajadzīgajai informācijai un datiem un atvieglota šīs informācijas un datu izmantošana ***mikrouzņēmumiem un*** mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). **[Gr. 75]**

5a. Ja nav atzītas zinātniskas metodes vai nav pietiekamu pierādījumu, kas ļautu novērtēt vidisko ietekmi un aspektus, šādas ietekmes izslēgšana ir jābūt pārredzamai, un jācenšas izstrādāt metodes un uzkrāt pierādījumus, kas ļautu novērtēt attiecīgo ietekmi. Kamēr nav izstrādāta metode, kas atbilst pirmajā daļā noteiktajām prasībām, norādes par šādu vidisko ietekmi nesniedz. **[Gr. 76]**

4. pants

Salīdzinošu eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošana

1. Tādu eksplicītu vidiskuma norāžu pamatojums, kuras tieši vai netieši norāda, ka produktam vai tirgotājam ir mazāka ietekme uz vidi vai labāks vidiskais sniegums nekā citiem produktiem vai tirgotājiem ("salīdzinošas vidiskuma norādes"), papildus 3. pantā izklāstītajām prasībām atbilst šādām prasībām:

a) Informācija ~~un dati~~***, dati un metodes***, ko izmanto, lai novērtētu to produktu vai tirgotāju vidisko ietekmi, vidiskos aspektus vai vidisko sniegumu, ar kuriem izdara salīdzinājumu, ir pielīdzināmi informācijai ~~un~~**,** datiem ***un metodēm***, ko izmanto, lai novērtētu tā produkta vai tirgotāja vidisko ietekmi, vidiskos aspektus vai vidisko sniegumu, uz kuru attiecas norāde; **[Gr. 77]**

b) datus, ko izmanto, lai novērtētu produktu vai tirgotāju vidisko ietekmi, vidiskos aspektus vai vidisko sniegumu, ģenerē vai iegūst pielīdzināmi datiem, ko izmanto, lai novērtētu to produktu vai tirgotāju vidisko ietekmi, vidiskos aspektus vai vidisko sniegumu, ar kuriem izdara salīdzinājumu;

c) vērtības ķēdes posmu aptvērums salīdzinātajiem produktiem un tirgotājiem ir līdzvērtīgs un nodrošina, ka attiecībā uz visiem produktiem un tirgotājiem tiek ņemti vērā svarīgākie posmi;

d) vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma aptvērums salīdzinātajiem produktiem un tirgotājiem ir līdzvērtīgs un nodrošina, ka attiecībā uz visiem produktiem un tirgotājiem tiek ņemta vērā svarīgākā vidiskā ietekme, vidiskie aspekti vai vidiskais sniegums;

e) salīdzinājumam izmantotie pieņēmumi salīdzinātajiem produktiem un tirgotājiem ir izdarīti pielīdzināmi.

2. Ja salīdzinoša vidiskuma norāde norāda tāda produkta vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma uzlabojumu, uz kuru norāde attiecas, salīdzinājumā ar cita tā paša tirgotāja produkta vidisko ietekmi, vidiskajiem aspektiem vai vidisko sniegumu vai tāda produkta vidisko ietekmi, vidiskajiem aspektiem vai vidisko sniegumu, ko tirgojis konkurējošs tirgotājs, kurš tirgū vairs nedarbojas, vai tirgotājs, kurš produktu patērētājiem vairs nepārdod, norādes pamatojumā paskaidro, kā minētais uzlabojums ietekmē citu relevantu tā produkta vidisko ietekmi, vidiskos aspektus vai vidisko sniegumu, uz kuru norāde attiecas, un skaidri norāda salīdzinājuma bāzlīnijas gadu.

3. Šajā pantā noteiktās prasības nepiemēro tirgotājiem, kas ir mikrouzņēmumi Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK ([47]) nozīmē, ja vien tie verifikāciju nepieprasa, lai saņemtu atbilstības sertifikātu saskaņā ar 10. pantu.

5. pants

Eksplicītu vidiskuma norāžu izdarīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgotājam ir pienākums eksplicītu vidiskuma norādi izdarīt saskaņā ar šajā pantā izklāstītajām prasībām.

2. Eksplicītas vidiskuma norādes var aptvert tikai vidisko ietekmi, vidiskos aspektus vai vidisko sniegumu, kas ir pamatoti saskaņā ar 3., 4. un 5. pantā noteiktajām prasībām un kas attiecīgajam produktam vai tirgotājam ir apzināti kā būtiski saskaņā ar 3. panta 1. punkta c) vai d) apakšpunktu.

3. Ja eksplicītā vidiskuma norāde attiecas uz gatavo produktu un lietošanas ***vai aprites cikla beigu*** posms ir viens no relevantākajiem minētā produkta aprites cikla posmiem, norādē iekļauj informāciju, kā patērētājam produkts būtu jāizmanto ***vai jālikvidē***, lai produktam būtu paredzamais vidiskais sniegums. Šo informāciju dara ***skaidri redzamu un*** pieejamu kopā ar norādi. **[Gr. 78]**

4. Ja eksplicītā vidiskuma norāde ir saistīta ar ~~produkta vai~~ tirgotāja nākotnes vidisko sniegumu, ~~tajā iekļauj saistības noteiktā termiņā veikt uzlabojumus pašu operācijās un vērtības ķēdēs.~~***tirgotājs:***

a) iekļauj zinātniski pamatotas un izmērāmas saistības noteiktā termiņā veikt uzlabojumus pašu operācijās un vērtības ķēdēs;

b) iekļauj īstenošanas plānu, kurā ietverti izmērāmi un pārbaudāmi starpposma mērķi un citi būtiski elementi, kas vajadzīgi īstenošanas atbalstam, piemēram, resursu piešķiršana, uzraudzības plāns un ziņošanas plāns, kura pamatā ir regulāra ziņošana un verifikācija;

c) dara publiski pieejamu a) un b) apakšpunktā minēto informāciju, tai skaitā ziņošanas rezultātus. **[Gr. 79]**

5. Eksplicītas vidiskuma norādes uz produkta vai tirgotāja kumulatīvo vidisko ietekmi, kam pamatā ir vidiskās ietekmes koprādītājs, var izteikt tikai ~~saskaņā ar Savienības tiesību aktos noteiktajiem šādā~~***tad, ja to pamatā ir vidiskuma marķējums, kas atbilst 7. pantam. Ja tiek sniegtas šādas norādes, patērētājiem paziņo*** koprādītāja ~~aprēķināšanas noteikumiem~~***aprēķināšanai izmantotos noteikumus***. **[Gr. 80]**

6. Informāciju par produktu vai tirgotāju, uz kuru eksplicītā vidiskuma norāde attiecas, un par pamatojumu dara ***publiski*** pieejamu kopā ar norādi fiziskā formā vai saites, kvadrātkoda***, digitālās produktu pases*** vai tamlīdzīgā ceļā. **[Gr. 81]**

Šajā informācijā iekļauj vismaz šādas ziņas:

a) vidiskie aspekti, vidiskā ietekme vai vidiskais sniegums, ko norāde aptver;

b) relevantie Savienības vai attiecīgā gadījumā relevantie starptautiskie standarti;

c) pamatā esošie pētījumi***, metodes*** vai aprēķini***, tai skaitā 3. pantā minētais novērtējums***, ko izmanto, lai novērtētu, izmērītu un apsekotu vidisko ietekmi, vidiskos aspektus vai vidisko sniegumu, kuru norāde aptver, neizlaižot šādu pētījumu vai aprēķinu rezultātus un skaidrojumus par to tvērumu, pieņēmumiem un ierobežojumiem, ja vien informācija nav komercnoslēpums saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/943 ([48])2. panta 1. punktu; **[Gr. 82]**

d) īss paskaidrojums, kā panākti uzlabojumi, uz kuriem norāde attiecas;

([47]) Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

([48]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/943 (2016. gada 8. jūnijs) par zinātības un darījumdarbības neizpaužamas informācijas (komercnoslēpumu) aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu (OV L 157, 15.6.2016., 1. lpp.).

e) 10. pantā minētais atbilstības sertifikāts par apgalvojuma pamatojumu un tā verificētāja kontaktinformācija, kurš atbilstības sertifikātu sagatavojis;

ea) apraksts par uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas veidu, ko izmanto vidiskā marķējuma sistēmā, lai nodrošinātu, ka tiek veikts regulārs snieguma un ietekmes novērtējums; **[Gr. 83]**

f) ja tā ir klimatiska eksplicīta vidiskuma norāde, ~~kuras pamatā ir siltumnīcefekta gāzu emisiju kompensēšana~~***kurā izmanto oglekļa kredītus, 3. panta 1. punkta h)***, ***ha) un ja) apakšpunktā minētā*** informācija ~~par to, cik lielā mērā tajā izmanto kompensēšanu un vai tā ir saistīta ar emisiju samazinājumiem vai piesaistījumiem~~; **[Gr. 84]**

fa) lai patērētāji varētu izprast produkta vispārējo negatīvo vidisko ietekmi, ļoti piesārņojošu nozaru vidiskuma norādes izsaka relatīvā izteiksmē; **[Gr. 85]**

g) novērtējuma kopsavilkums, kas ietver šajā punktā norādītos elementus un kas ir skaidrs un saprotams patērētājiem, kuriem norāde ir domāta, un kas ir sagatavots vismaz vienā no tās dalībvalsts oficiālajām valodām, kurā norāde ir izdarīta.

7. Šā panta 2., 3. un 6. punktā izklāstītās prasības nepiemēro tirgotājiem, kas ir mikrouzņēmumi Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK nozīmē, ja vien tie verifikāciju nepieprasa, lai saņemtu atbilstības sertifikātu saskaņā ar 10. pantu.

8. ~~Ja uz konkrētas vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma pamatošanu attiecas noteikumi, kas noteikti 3. pantā, 4. punkta a) apakšpunktā un 4. punkta c) apakšpunktā minētajos deleģētajos aktos,~~ Komisija var saskaņā ar 18. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar ko 5. pantā izklāstītās eksplicītu vidiskuma norāžu izdarīšanas prasības papildinātu, sīkāk precizējot, kādu informāciju par šādu vidisko ietekmi, vidiskajiem aspektiem vai vidisko sniegumu var norādīt vai norāda, lai nodrošinātu, ka patērētāji netiek maldināti***, ja uz konkrētas vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma pamatošanu attiecas noteikumi, kas noteikti 3. pantā, 4. punkta a) apakšpunktā un 4. punkta c) apakšpunktā minētajos deleģētajos aktos.*** **[Gr. 86]**

6. pants

Salīdzinošu vidiskuma norāžu izdarīšana

Salīdzinošas vidiskuma norādes nenorāda tāda produkta vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma uzlabojumu, uz kuru norāde attiecas, salīdzinājumā ar cita tā paša tirgotāja produkta vidisko ietekmi, vidiskajiem aspektiem vai vidisko sniegumu vai tāda produkta vidisko ietekmi, vidiskajiem aspektiem vai vidisko sniegumu, ko tirgojis konkurējošs tirgotājs, kurš tirgū vairs nedarbojas, vai tirgotājs, kurš produktu patērētājiem vairs nepārdod, ja vien to pamatā nav pierādījumi, kas apliecina, ka uzlabojums ir ievērojams un panākts pēdējo piecu gadu laikā.

7. pants

Vidiskuma marķējums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka vidiskuma marķējums atbilst 3. līdz 6. pantā noteiktajām prasībām un ka to verificē saskaņā ar 10. pantu.

1a. Ja vidiskuma marķējums apliecina atzītu izcilu vidisko sniegumu, kā noteikts ECGT 2. panta s) punktā, vai ja to ir izstrādājušas atzītas patērētāju organizācijas un ja to metodes pamatā ir zinātniskas un reproducējamas novērtēšanas metodes, marķējumu verificē tikai saskaņā ar 10. panta 2. punktu, bet ne prasības un ar tām saistīto testēšanu katram atsevišķam produktam vai pakalpojumu grupai, uz ko attiecas marķējums. **[Gr. 87]**

2. Produkta vai tirgotāja rangu vai vērtējumu, kura pamatā ir produkta vai tirgotāja vidiskās ietekmes koprādītājs, drīkst norādīt tikai vidiskuma marķējumā, kas ***atbilst pirmā punkta prasībām un kas*** piešķirts vidiskuma marķējuma shēmās, ~~kuras izveidotas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem~~***kuru pamatā ir zinātniskas, neatkarīgas un reproducējamas novērtēšanas metodes un aprites cikla pieeja***. **[Gr. 88]**

8. pants

Vidiskuma marķējuma shēmām piemērojamās prasības

~~1. Vidiskuma marķējuma shēma ir sertifikācijas sistēma, kas apliecina, ka produkts, process vai tirgotājs atbilst vidiskuma marķējuma prasībām.~~ **[Gr. 89]**

2. Vidiskuma marķējuma shēmas atbilst šādām prasībām:

a) informācija par vidiskuma marķējuma shēmas piederību un lēmējstruktūrām ir caurredzama, piekļūstama bez maksas, viegli saprotama un pietiekami detalizēta ***un pieejama tiešsaistē vai pastāvīgā informācijas nesējā***; **[Gr. 90]**

aa) vidiskuma marķējuma shēmas lēmumpieņēmēju struktūrām nav interešu konfliktu un tās nav atkarīgas no tirgotājiem, kas izmanto marķējumu; **[Gr. 91]**

b) informācija par vidiskuma marķējuma shēmas mērķiem un vidiskuma marķējuma shēmas prasībām un atbilstības uzraudzības procedūrām ir caurredzama, piekļūstama bez maksas, viegli saprotama un pietiekami detalizēta;

c) vidiskuma marķējuma shēmas dalības nosacījumi ir samērīgi ar uzņēmumu lielumu un apgrozījumu, lai neizslēgtu ***mikrouzņēmumus,*** mazos un vidējos uzņēmumus***, arī nosakot saprātīgas un nediskriminējošas maksas***; **[Gr. 92]**

d) vidiskuma marķējuma shēmas prasības ir izstrādājuši eksperti, kas var nodrošināt to zinātnisko pamatotību, un tās ir iesniegtas ***pārredzamai*** apspriešanai neviendabīgai ieinteresēto personu grupai ***vai ieinteresēto personu pārstāvjiem, kuri***~~, kas~~ tās ir ~~izskatījusi un gādājusi~~***izskatījuši un gādājuši*** par to sabiedrisko relevantumu; ***ieinteresētajām personām nav interešu konfliktu, tai skaitā tās nav atkarīgas no vidiskuma marķējuma sistēmas īpašnieka, un to vidū ir vismaz attiecīgie eksperti;*** **[Gr. 93]**

e) vidiskuma marķējuma shēmā ir sūdzību un strīdu izšķiršanas mehānisms;

f) vidiskuma marķējuma shēma nosaka ***pārredzamas*** procedūras neatbilstības gadījumiem un paredz vidiskuma marķējumu atsaukt vai apturēt, ja tiek konstatēta ~~pastāvīga un klaja~~ neatbilstība shēmas prasībām. **[Gr. 94]**

fa) vidiskuma marķējuma shēmai ir stabila uzraudzības un izvērtēšanas sistēma, kas ļauj regulāri pārskatīt tās mērķus, stratēģijas, sniegumu un ietekmi, pamatojoties uz jaunāko paraugpraksi, zinātniskajiem datiem un pierādījumiem, un attiecīgā gadījumā atjaunināt tās prasības saskaņā ar konstatējumiem; **[Gr. 95]**

~~3. No [PB: ierakstīt datumu, kas ir šīs direktīvas transponēšanas diena] dalībvalstu publiskās iestādes jaunas nacionālas vai reģionālas vidiskuma marķējuma shēmas neveido. Tomēr nacionālas vai reģionālas vidiskuma marķējuma shēmas, kas izveidotas pirms minētā datuma, var turpināt Savienības tirgū piešķirt vidiskuma marķējumu, ja tās atbilst šīs direktīvas prasībām.~~ **[Gr. 96]**

~~No pirmajā daļā minētā datuma vidiskuma marķējuma shēmas var izveidot tikai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.~~ **[Gr. 97]**

4. No [PB: ierakstīt datumu, kas ir šīs direktīvas transponēšanas diena] visām jaunajām vidiskuma marķējuma shēmām, ko izveidojušas ***dalībvalstu vai*** trešo valstu publiskās iestādes, kuras piešķir vidiskuma marķējumu izmantošanai Savienības tirgū, pirms laišanas Savienības tirgū ir jāsaņem Komisijas apstiprinājums ***bez nepamatotas kavēšanās***, lai nodrošinātu, ka šim marķējumam, salīdzinot ar ~~3. punktā minētajām~~ esošajām Savienības, nacionālajām vai reģionālajām shēmām, ir pievienotā vērtība vidiskā vēriena ziņā, arī vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma aptvēruma ziņā vai konkrētas produktu grupas vai nozares aptvēruma ziņā, un ka tas atbilst šīs direktīvas prasībām. Vidiskuma marķējuma shēmas, ko publiskās iestādes ***dalībvalstīs vai*** trešās valstīs izveidojušas pirms minētā datuma, var turpināt piešķirt vidiskuma marķējumu, kas izmantojams Savienības tirgū, ja tās atbilst šīs direktīvas prasībām. **[Gr. 98]**

5. Dalībvalstis nodrošina, ka vidiskuma marķējuma shēmas, ko privāti operatori izveido pēc [PB: ierakstīt datumu, kas ir šīs direktīvas transponēšanas diena], tiek apstiprinātas tikai tad, ja minētajām shēmām~~, salīdzinot ar 3. punktā minētajām esošajām Savienības, nacionālajām vai reģionālajām shēmām,~~ ir pievienotā vērtība vidiskā vēriena ziņā, arī vidiskās ietekmes, vidisko aspektu vai vidiskā snieguma aptvēruma ziņā vai konkrētas produktu grupas vai nozares aptvēruma ziņā, ka tās spēj atbalstīt MVU zaļo pārkārtošanos un ka tās atbilst šīs direktīvas prasībām. ***Vidiskuma marķējuma shēmas, ko privātie uzņēmēji izveidojuši pirms minētās dienas, var turpināt piešķirt vidiskuma marķējumu, ko paredzēts izmantot Savienības tirgū, ja tie atbilst šīs direktīvas prasībām.*** **[Gr. 99]**

Šo procedūru jaunu vidiskuma marķējuma shēmu apstiprināšanai piemēro shēmām, ko Savienībā un trešās valstīs izveidojuši privāti operatori.

Dalībvalstis par jaunu privātu shēmu apstiprināšanu paziņo Komisijai.

6. Lai saņemtu 4. un 5. punktā minētos apstiprinājumus, jaunu vidiskuma marķējuma shēmu operatori iesniedz apliecinošus dokumentus, kuros norāda šādas ziņas:

a) shēmas izveides iemesli;

aa) apraksts par to, kā tiek izpildītas šajā direktīvā noteiktās prasības; **[Gr. 100]**

b) ierosinātais shēmas tvērums;

c) pierādījumi, ka shēmai būs pievienotā vērtība, kas attiecībā uz vidiskuma marķējuma shēmām, kuras izveidojušas publiskās iestādes ~~trešās valstīs~~, prasīta 4. punktā, savukārt attiecībā uz vidiskuma marķējuma shēmām, kuras izveidojuši privāti operatori, prasīta 5. punktā; **[Gr. 101]**

d) priekšlikums, kurā iekļauts kritēriju projekts un izklāstīta metodika, kas izmantota vidiskuma marķējuma izstrādei un ko izmanto tā piešķiršanai, un paredzamā ietekme uz tirgu;

e) sīks apraksts par vidiskuma marķējuma shēmas piederību un lēmējstruktūrām.

Šā punkta pirmajā daļā minētos dokumentus kopā ar vidiskuma marķējuma shēmas atbilstības sertifikātu, kas sagatavots saskaņā ar 10. pantu, 4. punktā minēto shēmu gadījumā ***dara publiski pieejamus un*** iesniedz Komisijai, savukārt 5. punktā minēto shēmu gadījumā — dalībvalstu iestādēm. **[Gr. 102]**

7. Komisija publicē un pastāvīgi atjaunina sarakstu ar ~~oficiāli atzītiem~~***vidiskuma marķējuma shēmām, kas atbilst šai direktīvai, un*** vidiskuma marķējumiem***, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 66/2010***, kurus saskaņā ar 3., 4. un 5. punktu atļauts Savienības tirgū izmantot pēc [PB: ierakstīt datumu, kas ir šīs direktīvas transponēšanas diena]***, arī saskaņā ar 6. punktu sniegto informāciju. Šis saraksts ir pieejams sabiedrībai bez maksas, un to noformē saprotamā veidā.*** **[Gr. 103]**

8. Lai nodrošinātu vienveidīgu piemērošanu visā Savienībā, Komisija ***līdz... [12 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas]*** pieņem ~~īstenošanas~~***deleģētos*** aktus ***saskaņā ar 18. pantu***, kuros**: [Gr. 104]**

a) paredz detalizētas prasības vidiskuma marķējuma shēmu apstiprināšanai ***un pārskatīšanai*** saskaņā ar 4. un 5. punktā minētajiem kritērijiem; **[Gr. 105]**

b) sīkāk precizē 6. punktā minēto apliecinošo dokumentu formātu un saturu;

c) paredz sīki izstrādātus noteikumus par 4. punktā minēto apstiprināšanas procedūru.

~~Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 19. pantā minēto pārbaudes procedūru.~~ **[Gr. 106]**

9. pants

Eksplicītu vidiskuma norāžu pamatojuma izskatīšana

Dalībvalstis nodrošina, ka tirgotāji informāciju, kas izmantota eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanai, izskata un atjaunina, ja ir apstākļi, kas var ~~ietekmēt~~***mainīt*** norādes precizitāti, un ne vēlāk kā 5 gadus no dienas, kad sniegta 5. panta 6. punktā minētā informācija. Izskatīšanā tirgotājs pārskata izmantoto pamatā esošo informāciju, lai nodrošinātu, ka tiek pilnībā ievērotas 3. un 4. panta prasības. **[Gr. 107]**

Tirgotājam nav pienākuma pārskatīt pamatojumu vai atkārtoti iesniegt sertifikācijas pieteikumu pareizrakstības kļūdu vai citu kosmētisku izmaiņu gadījumā norādes tekstā, ja tās neietekmē norādes būtību un precizitāti. **[Gr. 108]**

Atjaunināto eksplicīto vidiskuma norādi verificē saskaņā ar 10. pantu.

10. pants

Vidiskuma norāžu pamatošanas un izdarīšanas un vidiskuma marķējuma shēmu verificēšana un sertificēšana

1. Dalībvalstis izveido procedūras, kurās verificē eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanas un izdarīšanas atbilstību 3.–7. pantā izklāstītajām prasībām. ***Komisija regulāri pārskata minētās procedūras.*** **[Gr. 109]**

2. Dalībvalstis izveido procedūras, kurās verificē vidiskuma marķējuma shēmu atbilstību 8. pantā izklāstītajām prasībām. ***Komisija regulāri pārskata minētās procedūras.*** **[Gr. 110]**

3. Tirgotājiem, kas ir mikrouzņēmumi Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK nozīmē, verifikācijas un sertifikācijas prasības piemēro tikai tad, ja tie to pieprasa.

3a. Nosakot 1. un 2. punktā minētās procedūras, dalībvalstis nodrošina, ka verifikācijas un sertifikācijas izmaksās ņem vērā norādes pamatojuma sarežģītību un to tirgotāju lielumu un apgrozījumu, kuri pieprasa verifikāciju un sertifikāciju, it īpaši attiecībā uz mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. **[Gr. 111]**

3b. Verifikācijas prasības nepiemēro tirgotājiem, kuru vidiskuma marķējums ir verificēts saskaņā ar šo pantu, ja tie sniedz eksplicītu vidiskuma norādi par vidiskajiem aspektiem, ietekmi un vidisko sniegumu, kas sertificēts ar minēto marķējumu.

Informācija, kas prasīta 5. panta 6. punktā, ir vidiskuma marķējuma shēmas informācija. **[Gr. 112]**

4. Verificētājs, kas atbilst 11. pantā izklāstītajām prasībām, verifikāciju saskaņā ar 1. un 2. punktā minētajām procedūrām veic, pirms tirgotājs publisko vidiskuma norādi vai izvieto vidiskuma marķējumu.

4a. Eksplicītu vidiskuma norāžu un vidiskuma marķējuma shēmu verifikāciju pabeidz 30 dienu laikā. Pienācīgi pamatotos gadījumos verificētājs var nolemt pagarināt verifikācijas termiņu par vairāk nekā 30 dienām. Verificētāji sniedz tirgotājam aplēsi par verifikācijas procedūras ilgumu dienā, kad ir iesniegts verifikācijas pieprasījums. **[Gr. 113]**

5. Veicot verifikāciju, verificētājs ņem vērā eksplicītās vidiskuma norādes vai vidiskuma marķējuma veidu un saturu.

6. Pēc verifikācijas pabeigšanas verificētājs attiecīgā gadījumā sagatavo atbilstības sertifikātu, kas apliecina, ka eksplicītā vidiskuma norāde vai vidiskuma marķējums atbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām.

7. Atbilstības sertifikātu atzīst kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par šīs direktīvas piemērošanu un izpildes panākšanu. Dalībvalstis atbilstības sertifikātu sarakstu paziņo, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu, kas izveidota ar Regulu (ES) Nr. 1024/2012. ***Tiklīdz atbilstības sertifikāts ir izsniegts un paziņots, marķēšanas shēmu vai vidiskuma norādi var izmantot Savienībā, ciktāl shēma vai norāde ir paziņota patērētājiem saprotamā valodā dalībvalstīs, kurās produkts vai pakalpojums tiek tirgots. Atbilstības sertifikātus dara publiski pieejamus datubāzē, kurā var veikt meklēšanu, skaidri norādot tirgotāju, norādes veidu, novērtēšanas metodi un nozari.*** **[Gr. 114]**

8. Tomēr atbilstības sertifikāts neietekmē vidiskuma norādes novērtējumu, ko saskaņā ar Direktīvu 2005/29/EK veic valsts iestādes vai tiesas.

9. ***Līdz... [12 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas]*** Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros sīki nosaka 5. punktā minētā atbilstības sertifikāta formu un šāda atbilstības sertifikāta izdošanas tehniskos līdzekļus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 19. pantā minēto pārbaudes procedūru. **[Gr. 115]**

9a. Dalībvalstis var piešķirt prioritāti tādu vidiskuma norāžu verifikācijai, kas iesniegtas pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā. **[Gr. 116]**

11. pants

Verificētājs

1. Verificētājs ir atbilstības novērtēšanas struktūra, kas ir trešā puse un akreditēta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008 ([49]).

2. Akreditācija ietver izvērtējumu par atbilstību 3. punkta prasībām.

3. Verificētājs atbilst šādām prasībām:

a) verificētājs ir neatkarīgs no produkta, uz kura ir vidiskuma norāde, vai no tirgotāja, kas ar vidiskuma norādi saistīts;

b) verificētājs, tā augstākā līmeņa vadība un darbinieki, kas ir atbildīgi par verifikācijas uzdevumu veikšanu, neiesaistās nekādās darbībās, kas varētu ietekmēt viņu spriedumu neatkarību vai godprātību verifikācijas darbību izpildē;

c) verificētājs un tā darbinieki verifikācijas darbības veic ar visaugstāko profesionālo godprātību un vajadzīgo tehnisko kompetenci bez jebkāda spiediena un pamudinājumiem, it sevišķi finansiāliem, kas varētu ietekmēt spriedumus vai verifikācijas darbību rezultātus;

d) verificētājam ir zināšanas, aprīkojums un infrastruktūra, kas vajadzīga, lai veiktu verifikācijas darbības, kuras veikt verificētājs ir akreditēts;

e) verificētājam ir ***pietiekami resursi, konkrētāk, tehniskās spējas, un*** pietiekams skaits piemēroti kvalificētu un pieredzējušu darbinieku ***ar pieredzi aprites cikla novērtēšanā vajadzības gadījumā***, kas ir atbildīgi par verifikācijas uzdevumu veikšanu; **[Gr. 117]**

f) verificētāja darbinieki visu informāciju, kas iegūta, veicot verifikācijas uzdevumus, tur dienesta noslēpumā ***un rīkojas saskaņā ar piemērojamajiem Savienības tiesību aktiem par komercnoslēpumu aizsardzību, konkrētāk, Direktīvu (ES) 2016/943***; ***ja verificētājs komercnoslēpumu aizsardzības dēļ nesaņem verificēšanai nepieciešamo informāciju, verificētājs atbilstības sertifikātu neizsniedz;*** **[Gr. 118]**

g) ja verificētājs slēdz apakšlīgumus par konkrētu ar verifikāciju saistītu uzdevumu izpildi vai izmanto meitasuzņēmumu, tas uzņemas pilnīgu atbildību par apakšuzņēmēju vai meitasuzņēmumu veiktajiem uzdevumiem un novērtē un apseko apakšuzņēmēja vai meitasuzņēmuma kvalifikāciju un veikto darbu. ***Šā panta 3. punkta a) līdz f) apakšpunkta prasības attiecas arī uz apakšuzņēmējiem un meitasuzņēmumiem.*** **[Gr. 119]**

ga) verificētājam ir sūdzību un strīdu izšķiršanas mehānisms; **[Gr. 120]**

gb) sertifikātu, ir atbildīgs par sertificējamās norādes novērtējuma pareizību un tiek saukts pie atbildības, ja izmeklēšanā tiek konstatēts, ka novērtējumā viņš ir pieļāvis nolaidību. Tomēr šī atbildība ir piemērojama tikai tiktāl, ciktāl tirgotājs nav iesaistījies maldinošā komercpraksē, kā uzsvērts Direktīvas 2005/29/EK 1. pielikumā; **[Gr. 121]**

3a. Akreditēti verificētāji, kas iedibināti vienā dalībvalstī saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008, var veikt verifikācijas darbības jebkurā citā dalībvalstī ar tādiem pašiem nosacījumiem kā akreditēti verificētāji, kas iedibināti attiecīgajā dalībvalstī. **[Gr. 122]**

12. pants

Mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi **[Gr. 123]**

Dalībvalstis ***sadarbībā ar Komisiju*** veic pienācīgus pasākumus, lai palīdzētu ***mikrouzņēmumiem un*** maziem un vidējiem uzņēmumiem piemērot šajā direktīvā noteiktās prasības. Šie pasākumi ietver vismaz vadlīnijas ~~vai līdzīgus mehānismus, kā vairot informētību par to, kādos veidos iespējams izpildīt~~***ar specifiskiem piemēriem un procedūrām, lai izpildītu*** prasības par eksplicītām vidiskuma norādēm. ~~Turklāt,~~ Neskarot piemērojamos valsts atbalsta noteikumus, šādi pasākumi ~~var ietvert~~***, kas jāveic dalībvalstīm, ietver vienu vai vairākus no šādiem elementiem:***

a) finansiālu atbalstu,

aa) citus mehānismus, kas palielinātu informētību par veidiem, kā ievērot prasības attiecībā uz eksplicītām vidiskuma norādēm; **[Gr. 125]**

([49]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

b) piekļuvi finansējumam,

c) specializētu vadības un personāla apmācību,

d) ***pielāgotu*** organizatorisku un tehnisku palīdzību. **[Gr. 126]**

da) specializētu vadības un personāla apmācību; **[Gr. 127]**

Saistībā ar Savienības programmām, no kurām mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi var gūt labumu, Komisija ņem vērā un veicina iniciatīvas, kas var veicināt mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu atbilstību šajā direktīvā izklāstītajām prasībām. **[Gr. 128]**

Dalībvalstis mikrouzņēmumiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem izraugās vienotus kontaktpunktus, no kuriem tie var pieprasīt informāciju par atbilstību prasībām par eksplicītām vidiskuma norādēm un par iepriekšējā daļā minēto pieejamo atbalstu. **[Gr. 129]**

12a. pants

....

1. Līdz... [18 mēneši pēc stāšanās spēkā] Komisija ar deleģēto aktu izveido vienkāršotu verifikācijas sistēmu, kas ļauj tirgotājiem attiecībā uz konkrētām vidiskuma norādēm izmantot vienkāršotu procedūru, kas var ietvert pieņēmumu par atbilstību. Minētajā vienkāršotajā verifikācijas sistēmā Komisija vajadzības gadījumā:

a) piešķir prioritāti vidiskuma norādēm, kurām norādes rakstura dēļ nav jāveic pilna aprites cikla analīze vai jāizmanto sarežģītas metodes;

b) veicina visbiežāk sastopamo vidiskuma norāžu ātrāku apstiprināšanu saskaņā ar 3. panta 4.a punktā izklāstīto sarakstu;

c) veicina tādu vidiskuma norāžu apstiprināšanu, kuru pamatā ir Komisijas oficiāli atzīti standarti vai metodes, piemēram, aprites cikla analīze, un kas atbilst tiem, saskaņā ar šā panta 2. punktu;

d) ļauj sertificēt vidiskuma norādes un vidiskuma marķējumus, pamatojoties uz konkrētiem produktiem un nozaru kategorijas noteikumiem, kas izstrādāti saskaņā ar 3. panta 4. punkta c) apakšpunktu un 5. panta 8. punktu, ja šādi noteikumi jau paredz trešās personas veiktu verifikāciju.

2. Saskaņā ar 1. punktu Komisija izstrādā to atzīto standartu un metožu datubāzi, kam var piemērot vienkāršotu procedūru, un šo datubāzi regulāri pārskata un atjaunina. **[Gr. 130]**

13. pants

Kompetento iestāžu norīkošana un koordinācijas mehānisms

1. Dalībvalstis norīko vienu vai vairākas kompetentās iestādes, kas atbild par šīs direktīvas piemērošanu un izpildes panākšanu.

2. Lai panāktu 5. un 6. panta izpildi, dalībvalstis var norādīt, kādas valsts iestādes vai tiesas atbild par Direktīvas 2005/29/EK izpildes panākšanu. ~~Šādā gadījumā~~ Dalībvalstis ~~var no~~***nodrošina, ka patērētājiem, kuru ekonomiskajām interesēm*** šīs direktīvas ~~14. 17. panta atkāptics un piemērot izpildes panākšanas noteikumus, kas piņemti~~***neievērošanas dēļ ir nodarīts kaitējums, ir pieejami samērīgi un efektīvi tiesiskās aizsardzības līdzekļi*** saskaņā ar Direktīvas 2005/29/EK 11.~~13.~~***a*** pantu. **[Gr. 131]**

3. Ja dalībvalsts teritorijā ir vairāk nekā viena kompetentā iestāde, dalībvalsts nodrošina, ka minēto iestāžu attiecīgie pienākumi ir skaidri definēti un ka ir ieviesti pienācīgi saziņas un koordinācijas mehānismi.

4. Dalībvalstis valsts kompetento iestāžu identitāti un šo iestāžu kompetences jomas nekavējoties paziņo Komisijai un citām dalībvalstīm.

14. pants

Kompetento iestāžu pilnvaras

1. Dalībvalstis savām kompetentajām iestādēm piešķir inspekcijas un izpildes panākšanas pilnvaras, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu atbilstību šai direktīvai.

2. Pilnvaras, kas kompetentajām iestādēm piešķirtas saskaņā ar 1. punktu, ietver vismaz šādas pilnvaras:

a) pilnvaras piekļūt visiem relevantajiem dokumentiem, datiem vai informācijai, kas saistīta ar šīs direktīvas pārkāpumu, neatkarīgi no veida vai formāta un neatkarīgi no datu nesēja vai glabāšanas vietas, kā arī pilnvaras izgatavot vai iegūt to kopijas;

b) pilnvaras pieprasīt, lai jebkura fiziska vai juridiska persona sniegtu jebkādu relevantu informāciju, datus vai dokumentus jebkādā formā vai formātā un neatkarīgi no datu nesēja vai glabāšanas vietas, lai noteiktu, vai ir noticis vai notiek šīs direktīvas pārkāpums, un sīkāku informāciju par šādu pārkāpumu;

c) pilnvaras pēc savas iniciatīvas sākt izmeklēšanu vai tiesvedību, lai panāktu, ka šīs direktīvas pārkāpumi tiek izbeigti, vai attiecīgo praksi aizliegtu;

d) pilnvaras pieprasīt, lai tirgotāji veiktu pienācīgus un iedarbīgus pasākumus un attiecīgi rīkotos tā, ka šīs direktīvas pārkāpumiem darītu galu;

e) pilnvaras vajadzības gadījumā pieņemt pienākumrīkojumus attiecībā uz šīs direktīvas pārkāpumiem;

f) pilnvaras saskaņā ar 17. pantu noteikt sodus par šīs direktīvas pārkāpumiem.

3. Kompetentās iestādes izmeklēšanas nolūkos par pierādījumu var izmantot jebkādu informāciju, dokumentus, konstatējumus, paziņojumus vai ziņas neatkarīgi no to formāta un datu nesēja, kurā tie tiek glabāti.

15. pants

Atbilstības uzraudzības pasākumi

1. Dalībvalstu kompetentās iestādes, kas norīkotas saskaņā ar 13. pantu, regulāri pārbauda Savienības tirgū izdarītās eksplicītās vidiskuma norādes un izmantotās vidiskuma marķējuma shēmas. Ziņojumus, kuros sīki izklāstīti minēto pārbaužu rezultāti, dara publiski pieejamus tiešsaistē.

2. Ja dalībvalsts kompetentās iestādes konstatē šajā direktīvā noteikta pienākuma pārkāpumu, tās veic izvērtējumu, aptverot visas attiecīgās šajā direktīvā noteiktās prasības.

3. Ja kompetentās iestādes, veicot pirmajā daļā minēto izvērtējumu, konstatē, ka eksplicītas vidiskuma norādes pamatošana vai izdarīšana vai vidiskuma marķējuma shēma neatbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām, tās par neatbilstību paziņo tirgotājam, kurš norādi izdarījis, un ***pirms 15. panta 1. punktā minētā ziņojuma publicēšanas*** pieprasa, lai tirgotājs 30 dienu laikā veiktu visus vajadzīgos korektīvos pasākumus, lai panāktu, ka eksplicītā vidiskuma norāde vai vidiskuma marķējuma shēma atbilst šai direktīvai, vai ***30 dienu laikā*** apturētu neatbilstīgās eksplicītās vidiskuma norādes izmantošanu un izņemtu atsauces uz to. Šādi pasākumi ir iespējami rezultatīvi un ātri, vienlaikus ievērojot proporcionalitātes principu un tiesības tikt uzklausītam.

Kompetentās iestādes izņēmuma gadījumos pēc pienācīgi pamatota tirgotāja pieprasījuma var pieņemt lēmumu piešķirt tirgotājam vienu pagarinājumu līdz sākotnējām 30 dienām, kuru laikā tirgotājam būs jāveic visi atbilstošie korektīvie pasākumi. **[Gr. 132]**

3.a. Ja dalībvalsts kompetentās iestādes konstatē, ka eksplicīta vidiskuma norāde vai vidiskuma marķējuma shēma neatbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām, tās pieprasa tirgotājam bez liekas kavēšanās atklāt, vai eksplicītā vidiskuma norāde vai vidiskuma marķējuma shēma ir paziņota citā dalībvalstī. Ja tas tā ir, kompetentās iestādes, kas konstatējušas neatbilstību, bez liekas kavēšanās par 15. panta 3. punktā minētās izvērtēšanas rezultātu paziņo pārējo to dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kurās norāde vai etiķete ir paziņota. **[Gr. 133]**

3.b. Ja dalībvalsts kompetentās iestādes konstatē, ka verificētāji ir atkārtoti izdevuši atbilstības sertifikātus eksplicītām vidiskuma norādēm, kas neatbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām, verificētāja akreditāciju nekavējoties atsauc. **[Gr. 134]**

16. pants

Sūdzību izskatīšana un tiesu pieejamība

1. Ja fiziskas vai juridiskas personas vai organizācijas, kurām saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem ir ~~leģitīmas~~***pietiekamas*** intereses, objektīvu apstākļu dēļ uzskata, ka ~~tirgotājs~~***viens vai vairāki tirgotāji vai verificētāji*** šīs direktīvas noteikumus neievēro, tām ir tiesības kompetentajām iestādēm iesniegt pamatotas sūdzības. **[Gr. 135]**

2. Piemērojot 1. punktu, uzskata, ka nevalstiskajām struktūrām vai organizācijām, kas nodarbojas ar cilvēka veselības, vides vai patērētāju aizsardzību un atbilst valsts tiesību aktu prasībām, ja tādas ir, ir pietiekama interese.

3. Kompetentās iestādes ***bez nepamatotas kavēšanās*** 1. punktā minēto pamatoto sūdzību novērtē un vajadzības gadījumā veic vajadzīgos pasākumus, cita starpā veic personas vai organizācijas ***un attiecīgo tirgotāju vai verificētāju*** inspekcijas un uzklausīšanu, lai ***atklātu neatbilstību šīs direktīvas noteikumiem un*** sūdzību verificētu. Ja tā apstiprinās, kompetentās iestādes veic vajadzīgos pasākumus saskaņā ar 15. pantu. **[Gr. 136]**

4. Iespējami īsā laikā un jebkurā gadījumā ***30 dienu laikā pēc pamatoto bažu saņemšanas un*** saskaņā ar relevantajiem valsts tiesību aktu noteikumiem kompetentās iestādes 1. punktā minētajām personām, kas šai iestādei iesniegušas sūdzību, paziņo savu lēmumu prasību apmierināt vai to noraidīt, un norāda savus apsvērumus ***un aprakstu par turpmākajiem soļiem un pasākumiem, ko tā veiks***. ***Kompetentās iestādes atļauj personai, kas ir paudusi bažas, sniegt papildu informāciju.*** **[Gr. 137]**

5. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētajai personai vai organizācijai, kas iesniedz pamatotu sūdzību, ir iespējas vērsties tiesā vai citā neatkarīgā un objektīvā publiskā struktūrā, kas ir kompetenta izskatīt kompetentās iestādes lēmumu, darbību vai bezdarbības procesuālo un materiālo likumību saskaņā ar šo direktīvu, neskarot valsts tiesību aktu noteikumus, kas paredz, ka pirms tiesvedības sākšanas ir jāizmanto visas administratīvās izskatīšanas procedūras. Likumības izskatīšanas procedūra ir taisnīga, vienlīdzīga, laicīga un bez maksas vai ne pārmērīgi dārga, un tā paredz pienācīgus un iedarbīgus tiesiskās aizsardzības mehānismus, attiecīgā gadījumā arī pienākumrīkojumus.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai ***viegli pieejamā un saprotamā veidā bez maksas*** ir pieejama praktiska informācija par šajā pantā minētajām administratīvajām un likumības izskatīšanas procedūrām. **[Gr. 138]**

17. pants

Sodi

1. Neskarot dalībvalstu pienākumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/99/EK ([50]), dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem par to valsts noteikumu pārkāpšanu, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētie sodi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

([50]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību (OV L 328, 6.12.2008., 28. lpp.).

2. Nosakot pārkāpumu gadījumā piemērojamo sodu veidu un līmeni, dalībvalstu kompetentās iestādes pienācīgi ņem vērā šādus aspektus:

a) pārkāpuma veids, smagums, apmērs un ilgums;

b) vai pārkāpums izdarīts tīši vai noticis nolaidības dēļ un vai tirgotājs attiecīgā gadījumā ir kaut kā centies patērētājiem nodarīto kaitējumu mazināt vai novērst;

c) pie atbildības sauktās fiziskās vai juridiskās personas finansiālais stāvoklis, par ko liecina, piemēram, atbildīgās juridiskās personas kopējais apgrozījums vai atbildīgās fiziskās personas gada ienākumu apmērs;

d) kādu ekonomisko labumu no pārkāpuma guvuši tā izdarītāji;

e) pie atbildības sauktās fiziskās vai juridiskās personas iepriekšējie pārkāpumi, ja tādi ir;

f) jebkādi citi vainu pastiprinoši vai mīkstinoši faktori, kas attiecas uz lietas apstākļiem;

g) attiecīgos pārrobežu gadījumos, kuros informācija par sodiem attiecīgā gadījumā ir pieejama, izmantojot mehānismu, kas izveidots ar Regulu (ES) 2017/2394, — kādi sodi tirgotājam par to pašu pārkāpumu uzlikti citās dalībvalstīs.

3. Dalībvalstis paredz, ka sodi par šīs direktīvas pārkāpumiem un attiecīgie pasākumi ietver šādus:

a) naudas sodi, kas vainīgajiem faktiski atņem ekonomisko labumu, kas izriet no to izdarītajiem pārkāpumiem, un lielāki naudas sodi par atkārtotiem pārkāpumiem;

b) to ieņēmumu konfiskācija, ko tirgotājs guvis no darījuma ar attiecīgajiem produktiem;

c) pagaidu izslēgšana — uz laiku, kas nepārsniedz 12 mēnešus, — no publiskā iepirkuma procesiem un liegta piekļuve publiskajam finansējumam, arī konkursa procedūrām, dotācijām un koncesijām.

Piemērojot a) apakšpunktu, dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad ir jāpiemēro sodi saskaņā ar Regulas (ES) 2017/2394 ([51]) 21. pantu, šādu naudas sodu maksimālais apmērs ir vismaz 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai dalībvalstīs.

18. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 3. panta 4. punktā un 5. panta 8. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no [PB: ierakstīt datumu, kas ir šīs direktīvas transponēšanas diena]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. panta 4. punktā un 5. panta 8. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei. Saskaņā ar 3. panta 4. punktu un 5. panta 8. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja [divos mēnešos] no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par [diviem mēnešiem].

([51]) OV L 345, 27.12.2017., 1. lpp.

18a. pants

Apspriežu forums

Komisija izveido zaļuma norāžu apspriežu forumu ("forums"), kurā līdzsvaroti piedalās dalībvalstu pārstāvji un visas attiecīgās ieinteresētās personas, piemēram, nozares pārstāvji, tai skaitā mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi un amatniecības nozares pārstāvji, arodbiedrības, tirgotāji, mazumtirgotāji, importētāji, akadēmiskie pētnieki, vides aizsardzības grupas un patērētāju organizācijas. Komisija apspriežas ar forumu par šādiem jautājumiem:

i) 3. panta 4.a punktā minēto darba plānu izstrāde;

ii) deleģēto aktu izstrāde;

iii) prasību atjaunināšana attiecībā uz vidiskuma norāžu pamatošanu un paziņošanu;

iv) prasību izvērtējums attiecībā uz vidiskuma norāžu pamatojumu un paziņošanu;

***v) esošo prasību efektivitātes izvērtējums attiecībā uz vidiskuma norāžu pamatojumu un paziņošanu.* [Gr. 139]**

19. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

20. pants

Uzraudzība

1. Dalībvalstis šīs direktīvas piemērošanu regulāri uzrauga uz šāda pamata:

a) pārskats par eksplicītu vidiskuma norāžu veidiem un par vidiskuma marķējuma shēmām, par kurām saskaņā ar 16. pantu iesniegtas pamatotas sūdzības;

b) pārskats par eksplicītām vidiskuma norādēm un vidiskuma marķējuma shēmām, kuru gadījumā kompetentās iestādes ir prasījušas, lai tirgotājs veiktu korektīvus pasākumus saskaņā ar 15. pantu vai piemērojušas sodus saskaņā ar 17. pantu.

2. Šā panta 1. punktā minētajā informācijā norāda, par kādu eksplicīto vidiskuma norādi vai vidiskuma marķējuma shēmu ir runa, kāds ir iespējamā pārkāpuma veids, kādi un cik ilgi ir korektīvie pasākumi un — attiecīgā gadījumā — kāds ir uzliktais sods.

3. Dalībvalstis 1. punktā minēto informāciju ik gadu sniedz Komisijai.

***3a. Valstu kompetentās iestādes aktīvi sadarbojas un regulāri apmainās ar paraugpraksi par šīs direktīvas īstenošanu.* [Gr. 140]**

4. Balstoties uz informāciju, kas ievākta saskaņā ar 3. punktu, un informāciju, ko dalībvalstis darījušas pieejamu saskaņā ar 15. panta 1. punktu, un vajadzības gadījumā papildu apspriešanos ar kompetentajām iestādēm, Eiropas Vides aģentūra reizi divos gados publicē ziņojumu, kurā ietver novērtējumu par to, kā katrā dalībvalstī un visā Savienībā attīstās eksplicītu vidiskuma norāžu un vidiskuma marķējuma shēmu situācija. Ziņojums dod iespēju veikt diferenciāciju pēc tā tirgotāja lieluma, kas norādi izmanto, un pēc pamatojuma kvalitātes.

21. pants

Izvērtēšana un izskatīšana

1. Līdz [PB: ierakstīt datumu, kas ir 5 gadus pēc šīs direktīvas transponēšanas dienas] Komisija veic šīs direktīvas izvērtēšanu, ņemot vērā tās mērķus, un Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem.

2. Šā panta 1. punktā minētajā ziņojumā novērtē, vai šī direktīva ir sasniegusi mērķi, it sevišķi šādos aspektos:

a) nodrošināt, ka eksplicītas vidiskuma norādes par produkta vai tirgotāja vidisko sniegumu balstās uz uzticamu, salīdzināmu un verificējamu informāciju;

b) nodrošināt, ka vidiskuma marķējuma shēmu pamatā ir sertifikācijas shēmas un ka tās atbilst attiecīgajām 8. panta prasībām;

c) nodrošināt, ka jaunas privātas vidiskuma marķējuma shēmas produktiem vai tirgotājiem, ko jau aptver esošās shēmas, dalībvalstis apstiprina tikai tad, ja tām ir pievienotā vērtība salīdzinājumā ar esošajām shēmām;

d) paredzēt noteikumus par to, kā Savienības tirgū izdarīt eksplicītas vidiskuma norādes un izvairīties no izmaksu dublēšanās šādu norāžu izdarīšanā;

***da) nodrošināt, ka tirgotāji efektīvi piešķir prioritāti emisiju samazināšanai savās darbībās un vērtību ķēdēs, novērtējot ar oglekļa kredītu izmantošanu saistīto noteikumu atbilstību;* [Gr. 141]**

e) stiprināt iekšējā tirgus darbību.

***ea) veicināt pārkārtošanos uz vidi, kas brīva no toksikantiem;* [Gr. 142]**

3. Ja Komisija to uzskata par lietderīgu, 1. punktā minētajam ziņojumam pievieno tiesību akta priekšlikumu, kurā ierosina grozīt relevantos šīs direktīvas noteikumus, cita starpā apsverot jaunus noteikumus ar šādiem mērķiem:

a) pavērt aprites ekonomikas, bioekonomikas un zaļās ekonomikas iespējas, novērtējot, cik piemēroti un realizējami būtu prasīt izmantot kopīgu un attiecīgā gadījumā uz aprites ciklu balstītu vidiskuma norāžu pamatošanas metodi;

b) ~~veicināt pārkārtošanos uz vidi, kas brīva no toksikantiem, apsverot iespēju aizliegt vidiskuma norādes izmantot attiecībā uz produktiem, kas satur bīstamas vielas, izņemot gadījumus, kad to izmantošana tiek uzskatīta par būtisku sabiedrībai saskaņā ar kritērijiem, ko izstrādātu Komisija;~~ **[Gr. 143]**

***ba) vēl vairāk stiprināt patērētāju aizsardzību un iekšējā tirgus darbību, apsverot iespēju paplašināt eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanas prasības, attiecinot tās arī uz mikrouzņēmumiem;* [Gr. 144]**

c) vēl ciešāk saskaņot prasības, kā pamatojamas konkrētas vidiskuma norādes uz vidiskajiem aspektiem vai ietekmi, piemēram, ilgizturību, atkalizmantojamību, remontējamību, reciklējamību, reciklēta materiāla saturu, dabiska materiāla saturu, arī šķiedrām, vidisko sniegumu vai ilgtspēju, biobāzētiem elementiem, bionoārdāmību, biodaudzveidību, atkritumu rašanās novēršanu un samazināšanu.

22. pants

Grozījums Regulā (ES) Nr. 1024/2012

Regulas (ES) Nr. 1024/2012 pielikumā pievieno šādu punktu:

"X. [PB: ierakstīt nākamo kārtas numuru] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) … (…) par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu un izdarīšanu (OV L …, …, …. lpp.): 13. panta 3. punkts un 15. pants."

23. pants

Grozījums Regulā (ES) 2017/2394

Regulas (ES) 2017/2394 pielikumā pievieno šādu punktu:

"X. [PB: ierakstīt nākamo kārtas numuru] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) … (…) par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu un izdarīšanu (OV L …, …, …. lpp.)."

24. pants

Grozījums Direktīvā (ES) 2020/1828

Direktīvas (ES) 2020/1828 I pielikumā pievieno šādu punktu:

"X) [PB: ierakstīt nākamo kārtas numuru] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) … (…) par eksplicītu vidiskuma norāžu pamatošanu un izdarīšanu (OV L …, …, …. lpp.)."

25. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz [PB: ierakstīt datumu, kas ir 18 mēnešus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Tās minētos noteikumus piemēro no [PB: ierakstīt datumu, kas ir ~~24~~ ***30 mēnešus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas***~~mēnešus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas~~]. **[Gr. 173]**

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā šāda atsauce izdarāma.

Šo direktīvu piemēro mazajiem uzņēmumiem Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK nozīmē 42 mēnešu laikā pēc tās stāšanās spēkā. **[Gr. 145]**

1a. Dalībvalstis var ieviest pārejas periodu starp šīs direktīvas spēkā stāšanās dienu un tās piemērošanas dienu, kura laikā var izmantot esošās vidiskuma norādes, kas iesniegtas verifikācijai. **[Gr. 146]**

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to valsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

26. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

27. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

…,

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*